

Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaalija ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

×

Nro 13 • Perjantaina 10. heinäkuuta 2009

60. VUOSIKERTA

Irttonumero 2 € (sis. alv 22 %)

Kurkijoki-säätiö ja Kurkijokelainen esittäytyvät Loimaan torilla perjantaina 17.7. klo 9-14

Tietoja juhluvuoden ohjelmasta:

- Kurkijoen pitäjäjuhlien 8.-9.8. ohjelman julkistaminen.
- Kurkijokelaisen 60-vuotisjuhla 15.11.

Myytävänä säätiön julkaisuja ja tuotteita.

Tule tapaamaan tuttuja ja vaihtamaan kuulumisia!

Paikalleen sijoitettua alttaritaulua ihailevat (vas.) Seurakunnan kiinteistöpäällikkö Ari Lindell, Kirkkoherra Oiva Alanen, sekä oikealla Marco Planting Nurminen Prima Oy:n edustaja, kuljettajan ohella.

Kurkijoen Kirkon alttaritaulu palasi Loimaan kirkkoon

Kaupungin kirkon urkuja huoltamassa Kalevi Raitia

Loimaan kirkon monivaiheinen kunnostusurakka päättyi ja kirkko avattiin yleisölle heinäkuun alussa. Remontin aikana mm. kirkon uruille tehtiin perushuolto, seurakuntasali maalattiin ja restauroinnin jälkeen alun perin Kurkijoen kirkossa ollut Alexandra Sältinin v. 1884 maalaama alttaritaulu palautettiin seurakuntasalin seinälle. Restaurointi oli suuritöinen, sillä vuosikymmenten aikana taulun värit olivat tummenneet ikääntymisen myötä ja myös noesta sekä savusta johtuen.

Kirkkoherra Oiva Alanen oli mukana vastaanottamassa alttaritaulua, kun se entistä ehompana ja alkuperäisessä väriloistossaan palautettiin seurakuntasalin seinälle. Kohdevalojen avulla ja kauniissa kullatuissa kehyksissään taulun värit pääsevät nyt oikeuksiinsa. Oiva Alanen kertoi, että Loimaan seurakunta on aina huolehtinut taidearsteistaan ja mm Metsämaan kirkon alttaritaulun restaurointi valmistui v. 2002.

- Kurkijoen kirkon entisen alttaritaulun omistaa nykyään kirkkohallitus ja se on myöntänyt taulun käyttöoikeuden Loimaan seurakunnalle. Restaurointiurakasta pyydettiin tarjoukset usealta alan erikoisyrittäjästä ja tarjouskilpailun voitti Nurminen Prima Oy Vantaalta.

- Taulun restaurointi aloitettiin keväällä 2008 ja se valmistui viime vuoden lopussa. Koska Loimaan kaupungin kirkon korjaus oli kuitenkin edessä, taulu palautettiin paikalleen seurakuntasaliin vasta nyt kesäkuun lopussa. Kirkon uudelleen pyhittämisjuhla on 30.8. ja sattuu samaan ajankohtaan seurakunnan 570 -vuotisjuhlan aikana.

- Alttaritaulun restauroinnin kokonaiskustannus kullattuine kehyksineen oli mittava eli 15 000 euroa. Kirkkohallitus maksaa kokonaissummasta 6 000 euron osuuden ja Loimaan seurakunta loput.

Kahtena vuonna Kurkijoen pitäjäjuhlien aikana messussa on kannettu kolehti

alttaritaulun restauroinnin kustannuksia varten, joten myös kesäjuhilla käyneet sekä muut seurakuntalaiset ovat osallistuneet restauroinnin kustannuksiin, totesi kirkkoherra Oiva Alanen.

Muiden toimenpiteiden ohella myös Loimaan kaupungin kirkon urut huollettiin perusteellisesti kirkon remontin aikana. Urkujen perushuoltoon kuului pillistön puhdistus ja viritys, sekä koko laitteiston katselmus ja tarvittavat korjaukset. Loimaan kaupungin kirkon uruissa on 17 äänikertaa ja yhteensä n. 1000 pilliä.

Urkujen huoltoa kirkossa oli tekemässä Kalevi Raitia. Hän kertoi, että 1700-luvun sävelmäärityksen jälkeen a-nuotin korkeus on hieman noussut, joten nyt pillistön sävelkorkeutta nostettiin vastaavasti ja näin urkujen sävelkorkeus on saatu samalle tasolle myös muiden musiikki-instrumenttien kanssa.

Teksti ja Kuvat:
Jaakko Taitonen

Tässä lehdessä mm.

- Lennart Aho: Sota-aika nuoren pojan silmins. 4
Aune Niskasén muistelmias. 5
Kevätretki Laatokan Karjalaans. 6
Kansainvälisiä vieraita Kurkijoella.....s. 8
Onko suomalaistalo lämmin..... s. 11

Toimitus on avoinna tiistaisin ja perjantaisin klo 9-14.

Seuraavat lehdet ilmestyvät 24.7., 7.8., 28.8.

Alexandra Sältinin maalaamaa v. 1884 valmistunutta alttaritaulua puretaan suojakärestä Loimaan kirkon seurakuntasalissa.

10.7.2009

”Vuodet eivät ole veljeksiä”

Oli isälläni tapana sanoa, kun säästä ja sen kummallisuuksista puhuttiin. Viime aikoina olemme saaneet kokea aika moisia poikkeamia ”normaaliin” ja totuttuun vuodenaikojen vaihteluun. Keskellä kesää on ollut halla-öitä ja Pohjanmaalla jopa perunasato on saattanut kärsiä ankarista yöpakkasista. Toisaalta menneen viikon helteet rasittivat erityisesti iäkkäämpiä ja sairaita ihmisiä. Parina viime päivänä taas on koettu niin kylmää, että puita on pitänyt takassa polttaa tai muulla tavalla lämmittää.

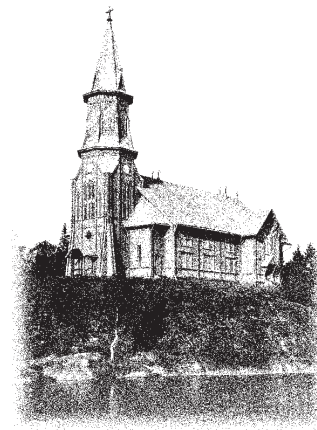
Lieko tässä nyt sitten kyse siitä paljon puhutusta ilmaston muutoksesta – en tiedä, mutta nämä erikoiset sääilmiöt aiheuttavat ihmetystä. Toisaalta jotkin Etelä-Euroopan alueet ovat kovaa vauhtia kuivumassa, ja tuhansien hehtaarien metsäpalot ovat joka kesäisiä vitsauksia – ikävä kyllä ilmeisestikin aika suurelta osin ihmisen aiheuttamia. Onneksi me täällä pohjoisessa suhtaudumme suuremmalla kunnioituksella ja arvostuksella luontoon.

Kurkijoen matkailu on jokakesäinen perinne monille meistä, joilla on siellä sukujuuria. Siellä käydään ja liikutaan vaikeassakin maastossa välittämättä siitä sataako vai paistaako, hypitään oijen ylitse ja taivalletaan paikoin

vaikeassakin maastossa. Niin tärkeää on omien sukusijojen etsiminen ja vanhojen kotiasumusten merkkien löytäminen, että se voittaa pienet vaivat ja on ponnistelun arvoista. Tässä lehdessä kerrotaan kahdestakin samaan ajankohtaan osuneesta kokemuksesta liittyen Kurkijoen matkaan sekä Laatokan kierrokseen. On hienoa, että Kurkijokelaisen lukijat ottavat matkoillaan yhä vahvasti muistoissa esillä olleesta kotiseudusta kuvia ja jakavat tällä tavalla vaikutelmiaan muillekin lukijoillemme. Samaten matkakertomukset avaavat mielikuvitukselle tien entisille juurille ja niihin aikoihin kymmenten vuosien taakse, jolloin Kurkijoki oli oman elämisen keskukse-
na.

Hauskana osoituksena siitä että Kurkijokelaista luetaan tarkkaan eri puolilla maailmaa, on yksi huumori silmäkulmassa kirjoitettu palaute, joka saatiin toimitukseen pari päivää sitten. Se liittyy edellisessä numerossa olleeseen piirakantekokilpailuun. Palautteessa kirjoittaja kertoo, millaisia ne todelliset Karjalan piirakat hänen mielestään olivat siellä kotipuolessa kymmeniä vuosia sitten.

Jaakko Taitonen

Hartaus
sunnuntai 12.7.

Apostolien sunnuntai

Vähän aikaa sitten tiedotettiin NHL:n pelaajien valinnoista. Valintakriteerit olivat vaativat. Yksikään suomalainen pelaaja ei päässyt mukaan ensimmäisessä ryhmässä. He tulivat kuitenkin mukaan jo toisessa ryhmässä. Valittujen kohdalla jännitys loppui, mutta kauden työ, pelaaminen, oli vasta edessä. Tuleva kausi näyttää, miten he vastaavat kutsuunsa, minkä arvoisia he ovat pelikentillä.

Seurakunnan työntekijät puhuvat usein työstään kutsumustehtävänä. Se on heille arvokas asia, ja he pitävät siitä tiukasti kiinni. Joskus tekee mieli kuitenkin kysyä, miten he ovat kutsustehtäväänsä hoitaneet. Onko heidän työnsä kantanut sitä hedelmää, joka näkyy iankaikkisen elämän ja hyvän elämän synnyttäjänä.

Olemme kuulleet puhuttavan myös leipäpapeista, jotka etsivät enemmän omaa hyvänsä kuin seurakuntalaisten parasta. He jäävät virkamiehiksi, jotka eivät jaksa syventyä lähimmäisten elämän vaikeuksien, hädän tai ilon kohtaamiseen ja kanssa elämiseen.

Me kaikki olemme ajatelleet hyvällä niitä paimenia, jotka ovat vaikuttaneet ymmärtämyksellä elämäämme. Haluaisin muistaa tässä mielessä muutamaa henkilöä oikein nimeltä mainiten. Kurkijoelta voisi nostaa esiin kaksi kirkkoherraa ja diakonissan. Rovasti Olsoni muistetaan tarmokkaana ja viisana sielunhoitajana ja hallintomiehenä, joka toimi seurakunnan esimiehenä vaikeana aikana 1800 luvun loppupuolella. Kunnallisen elämän eriytyessä seurakunnan vaikutuspiiristä, sai tämä kunnioitettu seurakunnan kaitsija tehtäväkseen luoda uutta ja kansalaisten parhaaksi toimivaa pohjaa toimivalle hallinnolle.

Rovasti Arokallio on vielä monien vanhojen ihmisten mielessä erittäin ansiokkaana seurakunnan paimenena ja aina valtion hallintoon asti vaikuttavana persoonana. Kuinka moni mahtaa kiitollisena muistaa hänen julistustaan jumalanpalveluksissa ja toimituksissa. Olen itsekin ylpeä siitä, että hän on myös minun kastepappini.

V. 1914 tuli seurakuntaan pastori Olssonin mukana Helsingin Diakonialaitokselta diakonissa Eeva Järvenpää. Hänen työnsä heikompiosaisten ja sairaitten parissa jäi myös monen mieleen, vaikka hän olikin toimessaan vain viitisen vuotta. Hän sai aikaan kuitenkin siihen aikaan vallan ainutlaatuisen sairaskodin, joka valitettavasti jouduttiin lakkauttamaan.

Seurakunnan työntekijän kutsuun kuuluu ennen kaikkea hädänalaisista huolehtiminen. Karjalassa oli näitä hyviä julistajia ja käytännön rakkauden vaikuttajia paljon. Hyvinä esikuvana voisi pitää esimerkiksi Sortavalan kappalaista, Henrik Renvistiä, jonka hevonenkin oppi pysähtymään jokaisen vastaantulijan kohdalla. Tämän vuoksi tuota hevosta ei voinut kukaan käyttää pastorin kuoleman jälkeen.

Maallikkosaarnaajia voisi mainita useitakin. Tunnetuin Karjalan maallikkosaarnaaja lienee Helena Konttinen, jonka henkilökohtainen julistus sai monet kuulijat ajattelemaan elämänsä uudelleen ja jopa tekemään ns. parannuksen. Hyvien myötäelävien ja syvästi asiaan paneutuvien julistajien työ tuotti hedelmää, joka on vieläkin nähtävänä ja koettavana kirkossamme.

Apostolien kutsun sunnuntaina, viikonvaihteena, voimme mieltä, mitä Jeesus tarkoitti, kun hän kerran kutsui opetuslapsensa, apostolinsa, erikoiseen tehtävään. Hänän sanoi heille: ”Menkää ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni. Kastakaa heidät Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen ja opettakaa heitä kaikki, mitä minä olen käskennyt teidän pitää. Minä olen teidän kanssanne kaikki päivät maailman loppuun asti.”

Hyvän kesän toivotuksiin
Eino Orpana

Kuolleita

Rakkaamme

HILJA TUKIA

o.s. Kiiski

* 10.4.1919 Kurkijoki
† 3.6.2009 Pöytyä

Jäi jälkeesi kotipiha hiljainen,
sen puut ja pensaat lintuineen.
Ovat ahkerat kätesi rauenneet
ja päättäneet arkiset askareet.

Kaivaten ja kiittäen
Pirkko
Lina ja Fredrik
Lea ja Jarkko
Joanna ja Joel
Sukulaiset ja ystävät

Siunaus toimitettu läheisten läsnä ollessa. Lämmin kiitos osanotosta ja kiitokset kaikille Äitiä hoitaneille.

Muistettavaa

Vampula-viikon kyykkäturnausta pidetään perjantaina 10.7. klo 18.00 Sallilan koulun pallokentällä. Tapahtuman järjestäjä Vampulan karjalaiset.

Mellilän Karjalaisen rantapäivä Mellilän seudun Osuuspankin mökillä Hoppulassa sunnuntaina 12.7. klo 12. alkaen. Tervetuloa!

Kalakurjet Kokoonnutaan Yläneen Pyhäjärvellä, Veljesrannassa la 25.7. klo 16 muistojen iltaan. Sauna- ja yöpymisvarustus mukaan. Perinteiset onkikilpailut pidetään sunnuntaina 26.7. klo 9 alkaen. Kahvia, makkaraa ja savuaahventa tarjolla (jos Ahti suo antejaan), muuten omat eväät. Ilmoita osallistumisestasi. Veneitä toivotaan tuotavan mukana.

Loimaan seudun Karjala-seura järjestää teatterimatkan Ypäjän musiikkiteatteriin (Annie Mestariampuja) 31.7.2009 klo 19.30. Sitovat ilmoittautumiset 22.7. mennessä Majalle puh. 040 582 4983 tai 02-763 1995. Myös ei-jäsenet tervetulleita!

Repo-sukuisten Seura Ry:n Sukukokous Heinäveden Uudessa Valamossa 1.8.2009 Tarkemmat tiedot korisivuilla www.reposukuistenseura.net. Ilmoittautumiset 30.6.2009 mennessä 0400-311734 tai rahastonhoitaja@reposukuistenseura.net

Hiitolan Kekki suku Hiitolassa noin vuonna 1665 syntyneen Mikko Kekin jälkeläiset kutsutaan ensimmäiseen sukutapaamiseen 1.8.2009 klo 11.00 Porin Kauppaoppilaitokselle, Luviantie 1. Keskustellaan sukututkimuksen nykytilasta, mahdollisesta sukukirjan julkaisemisesta sekä sukuseuran perustamisesta. Ilmoittautumiset ja lisätiedot 25.7. mennessä: hkekki@gmail.com tai puh. 050 304 1324

Osanottoon
Kurkijoki-
adressi

4 erilaista: kirkko, vanha
maisemakuva, värillinen
maisemakuva, kulleroita

Hinta: 12 € saatavissa toimituksesta

NIMIPÄIVÄT

Heinäkuu

10 Pe	Saima, Saimi
11 La	Elli, Noora, Nelli, Eleonoora
12 Su	Hermanni, Herkko, Herman
13 Ma	Joel, Ilari, Lari
14 Ti	Aliisa, Alisa
15 Ke	Rauni, Rauna
16 To	Reino
17 Pe	Ossi, Ossian
18 La	Riikka
19 Su	Sari, Saara, Sara, Salla, Salli
20 Ma	Marketta, Maarit, Reetta, Reeta, Maaret, Margareeta
21 Ti	Johanna, Hanna, Jenni, Jenna, Jonna, Hannele, Hanne, Joanna
22 Ke	Leena, Matleena, Leeni, Lenita
23 To	Olga, Oili

Kaipuu saa näkyä

PALVELEMME
ajalla 15.6. - 2.8.
Ma - Pe 9 - 17

Palininkatu 2, Loimaa
Puh 0207 909 261

Kustantaja ja julkaisija: KURKIJOKI-SÄÄTIÖ
www.kurkijoki.fi

Toimitusneuvosto: Liisa Koistinen, Lauri Laukkanen, Tapio Nikkari, Jaakko Taitonen ja Leena Virtanen

Toimitussihteeri: Helena Sulavuori
ja toimittajina kaikki Kurkijokelaisen ystävät

Toimitus: Koulukuja 7, 32200 Loimaa
Avoimna: Tiistaisin ja perjantaisin klo 9–14
p. (02) 762 2551, 050-521 3336, toimitus@kurkijokelainen.inet.fi
Lakon tai muun ylivoimaisen esteen takia ilmestymättä jääneistä numeroista ei suoriteta korvausta. Toimitus pidättää oikeuden muokata ja lyhentää lähetettyjä aineistoja. Lehden vastuu ilmoituksen poisjäämisestä tai julkaisemisesta sattuneesta virheestä rajoittuu enimmillään ilmoituksesta maksetun hinnan palauttamiseen.

ILMOITUSHINNAT:

4-väri 60 centtiä/mm + alv 22 %
Mustavalk. 45 centtiä/mm + alv 22 %

Säännöllisistä ja jatkuvista ilmoituksista huomattava alennus. Väri-ilmoitukset sopimuksen mukaan. Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti ei vastaa. Ilmoitusaineistojen jättöaika: keskiviikko klo 12 mennessä.

Lehti ilmestyy pääasiassa joka toinen perjantai. Painosmäärä 2000 kpl.

TILAUSHINNAT:

vuosi..... 35 euroa
6 kk..... 20 euroa
3 kk..... 12 euroa
Pohjoismaat 39 euroa
Muualle 46 euroa

Tilinumero: LSOP 523900-4897
Y-tunnus 0204020-9
Sivunvalmistus:
Etusivupaja, Loimaa
Paino: Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki
ISSN 0782-5668

Haapasen Hautaustoimisto

TÄYDELLINEN HAUTAUSPALVELU
Puh. 762 2700 ja 762 2857

Heimolinnankatu 16, 32200 Loimaa

Liikeajan jälkeen Reunanen puh. 762 2700
Matkap. 0500 531 814, 050 561 0547

10.7. Ps. 13:3-4 Kuinka kauan huolet painavat mieltäni ja sydäntäni jäytää tuska? Kuinka kauan viholliseni ovat voitolla? Katso minun puoleeni ja vastaa minulle, Herra, Jumalani!

11.7. Room. 14:14-15 Herraan Jeesukseen luottaen tiedän varmasti, ettei mikään ole sinänsä epäpuhdasta. Mutta jos joku pitää jotakin epäpuhtaina, hänelle se on epäpuhdasta. Jos veljesi pahas-tuu ruoastasi, et enää ole noudattanut rakkauden vaatimuksia. Älä saata ruoallasi perikatoon sitä, jonka vuoksi Kristus on kuollut.

12.7. Apostolien päivä Mark. 3:13-15 Jeesus nousi vuorelle. Hän käski luokseen ne, jotka hän oli valinnut, ja he lähtivät hänen mukaansa. Nämä kaksitoista Jeesus kutsui olemaan kanssaan lähettääkseen heidät saarnaamaan ja valtuuttaakseen heidät karkottamaan saastaisia henkiä.

Virsi 178:1 Myös isämme uskoivat ennen ja kylvi-vät, leikkasivat. Me saarnaamme aikojen mennen kuin isämme saarnasivat: ”On täyttynyt aika, sen soi Jumala, on lähellä Kristuksen valtakunta. Siis kääntykää, nöyrytkää parannukseen ja suostu-kaa armahdukseen.”

13.7. Jes. 52:7 Kuinka iha-nat ovat vuorilla ilosano-man tuojan askelet! Hän ilmoittaa rauhan tulon, tuo suuren ilosanoman.

14.7. Jes. 66:18-19 Minä saavun kokoamaan kaikki kansat ja kielet, ja kaikki tulevat ja näkevät kirkkauteni. Ja heidän keskellään minä teen ihmeen ja heidän joukos-taan lähetän eloon jää-neitä vieraiden kansojen luo, kaukaisille saarille ja rannikoille, jotka eivät ole kuulleet minusta pu-huttavan eivätkä nähneet minun kirkkauttani. Nuo, jotka lähtevät, kertovat vieraiden kansojen kes-kuudessa minun kirkkau-destani.

15.7. 2 Tim. 3:16-17 Jokai-nen pyhä, Jumalan Hen-gestä syntynyt kirjoitus on hyödyllinen opetuksesi, nuhteeksi, ojennukseksi

ja kasvatukseksi Juma-lan tahdon mukaiseen elämään. Näin Jumalan ihmisestä tulee täydelli-nen ja kaikkeen hyvään kykenevä.

16.7. Room. 10:18 Heidän äänensä on kaikunut kaikkialle, heidän sanan-sa maan ääriin asti.

17.7. Ps. 145:3-5 Suuri on Herra, ylistettävä yli kai-ken, tutkimaton hänen suuruutensa! Sinun te-kojasi ylistetään polvesta polveen, isät kertovat ih-meitäsi lapsilleen, tuovat julki sinun kirkkautesi, loistosi ja kunniasi.

18.7. Apost. 26:22-23 Paa-vali puhui: ”Jumalan avulla olen selvinnyt tähän päivään asti ja voin nytkin täyttää todistajan tehtävääni, puhua sekä ylhäisille että alhaisille. Minä puhun vain siitä, minkä profeetat ja Moo-ses ovat ennustaneet tapahtuvan, en mistään muusta, puhun siitä, että Messiaan tuli kärsiä kuolema ja ensimmäisenä nousta kuolleista sekä julistaa valon sanomaa niin meidän kansallemme kuin muillekin kansoil-le.”

19.7. 7. sunnuntai hellun-taista Luuk. 6:27-28 ”Teille, jotka minua kuu-lette, minä sanon: Ra-kastakaa vihamiehianne, tehkää hyvää niille, jotka teitä vihaavat. Siunatkaa niitä, jotka teitä kiroavat, rukoilkaa niiden puoles-ta, jotka parjaavat teitä.”

Virsi 414:2 Vaan kuinka voin jo nuorena Jumalan tielle päästä, Kristuksen tähden luopua mielestä itsekäästä? Vain siten, että oppaaksi saan, Her-ra, pyhän sanasi ja seu-raan tahtoasi.

20.7. Ps. 28:8 Herra on kan-sansa voima, voideltunsa apu ja turva.

21.7. Ps. 28:1 Herra, sinua minä huudan, sinä olet minun kallioni. Älä ole vaiti, kun puhun sinulle! Jos sinä et vastaa, olen kuoleman oma.

22.7. Hepr. 12:28-29 Me saamme valtakunnan, joka ei järky. Olkaamme sen vuoksi kiitollisia, kiittäkäämme Jumalaa ja palvelkaamme häntä hänen tahtonsa mukai-sesti, kunnioituksen ja pyhän pelon tuntein, sillä meidän Jumalamme on tihkaksi polttava tuli.

23.7. Ps. 50:14 Anna Juma-lalle uhriksi kiitos, täytä lupauksesi Korkeimmalle.

Kurkijoen Pitäjäjuhlat

8.-9.8.2009

Loimaan yhteiskoululla

Lauantaina 8.8.

Iltapäivällä mahdollisuus sukuseurojen ja mui-den ryhmien kokoontumiseen koulun tiloissa (ennakkoilmoittautuminen)

klo 17-19 ruokailumahdollisuus koululla (10 €)

klo 19.00 Muistojen iltamat (10 €)

Sunnuntaina 9.8.

klo 10.00 Messu Loimaan kaupunginkirkossa

klo 11.30 Keittolounas yhteiskoululla (7 €)

klo 13.00 Kurkijoen arkeologia, Ville Laakso

klo 14.00 Päiväjuhla (10 €)

Juhlapuhe, VT Kari Kaunistmaa

Majoitusta

Loimaan evankelinen kansanopisto, 02-7627217

hinta: 30 € + lakanat 5 €

Omat eväät mukaan, yhteiskeittiö käytössä, mutta ei aamiaista tarjolla.

Loimaan Seurahuone, 02-76365100

1 hengen huone 75 €

2 hengen huone 105 €

Aamiainen sisältyy hintaan.

Saunallinen huone + 10€.

Sukuseurojen ja ryhmien kokoukset

Viime vuotiseen tapaan sukuseuroilla ja muilla porukoilla on mahdollisuus kokoontua lauan-taina iltapäivällä koulutiloissa alkaen klo 15.00. Ilmoita ennakkoon toimitukseen ryhmäsi ko-koonntumisesta ja osallistujien lukumäärästä.

Lapsiparkki

Uutena asiana tänä vuonna toimii sunnuntain Päiväjuhlassa Lapsiparkki. 3-10-vuotiaille lap-sille on tarjolla Karjalaisen Nuorisoliiton ohjel-mapaketti. Ohjelma pohjautuu karjalaisuuteen, karjalaisiin leikkeihin, lauluihin.... Tuo lapsesi juhlille kokemaan ”lasten karjalaisuus”.

Vetoomus

Innosta juhlille mukaan uusia henkilöitä, tässä muutamia vinkkejä!

- ota nuoremman sukupolven edustaja autokuskiksi juhlille

- ota naapurisi, tuttavasi mukaan

- kerro juhlista 5 uudelle henkilölle, näin monta tuhatta uutta ihmistä kuulee Pitäjäjuhlista

- tulkaa perheittäin, pienimmät lapsiparkkiin kokemaan lasten karjalaisuutta

Tavataan juhlilla!

Kurkijoki-Säätiö

Vampulan Karjalaiset ry

Sukulaisia löytyi

Kurkijoen Ovaskat ovat nyt löytäneet Venäjältä sukulaisiaan. Moskovassa kävimme ja tapaaminen kuvattiin oikein studiossa, ja ohjelma esitettäneen Venäjän ykköskanavalla parhaaseen kat-seluaikaan, toukokuun puolella. Olin mukana, ja olen vähän tuon tapaamisen kummisetä. Arvi etsi kadonnutta se-täänsä 14 vuotta ennen kuin tärppäsi: setä oli vaihtanut nimensä Neuvosto-liitossa.

Kirjoitan siksi, että Venäjällä on eräs toinenkin syvä arvoitus, joka liittyy nimenomaan Kurkijokeen, tai aikakin sen oletetaan liittyvän.

Venäjällä asuu mies nimeltä Ello Korhi. Se on nyt hänen virallinen nimensä. Hän etsii, on etsinyt jo pitkät vuo-det, tietoja itsestään ja lähisukulaisistaan. Vanhempiaan ei muista, ja kaikki tiedot, mitkä hänellä ovat, ovat saatu sotien melkein kokonaan tuhoamista arkistoista. Tässä kuitenkin faktat

Ello Korhi syntyi 1935-1939, kaikkia variaatioita pa-pereissa on. Isä olisi joko Aiper Korhi tai Ainer Korhi ja äiti Anna Vasiljevna eli Anna Villlentytär. He olisivat kuolleet Leningradin motissa, mutta tästä ei ole vahvis-tavaa dokumenttia. Ellon syntymäpaikaksi on merkitty Kurkijoki ja hänen sekä vanhempien kansallisuudeksi ”suomalainen”.

Vanhempien kuoltua Ello olisi joutunut lastenkotiin.

Miten Korhit ovat joutuneet/menneet Venäjälle, ei tietoa. Hehän voivat olla jo 1800-luvulla Venäjälle muut-taneiden jälkeläisiä. Suomen Passiviraston asiakirjoissa - siis sen viraston, joka hoiti Suomen Suuriruhtinaskunnan alamaisten asioita Venäjällä, syntymäpaikaksi merkittiin se seurakunta, josta SUKU oli lähtöisin. Tutkijoita on hämän-nyt se, että sellainenkin Suomen alamainen, joka ei ollut koskaan käynytään Suomessa, sai Suomen syntymäpai-kakseen. Toisaalta ”Korhit” voivat olla 1918:n pakolaisia, pula-ajan loikkareita tai jopa sodan aikana Neuvostoliittoon jääneitä evakuoimattomia. Heistähän ei täydellistä luetteloa ole koskaan tehtykään, tietääkseni.

Korhi-sukunimi on tietysti Venäjällä muuttunut, tulee mieleen Karhu, Kurri ja muutama muukin vaihtoehto. Isä Aiper tai Ainer voisi viitata Einariin, venäläinen p-kirjain kirjoitetaan meidän n-kirjainta muistuttavalla tavalla. Jos joku Kurkijokelaisen lukijoista tietää jotain kerrotusta niin kiitollisena tiedot otetaan vastaan.

Timo Laakso

040 511 5025

timo.s.laakso@kotiportti.fi

Tapautumia

Rippikoululaiset 60 v sitten

Helluntaina tuli kuluneeksi 60 vuotta Kurkijoen seura-kunnan viimeisestä rippikoulusta. Koulun pappina toimi kirkkoherra Arvi Kujala. Ripille päästiin nykyisen Loimaan toripuiston paikalla olleessa puukirkossa. Kuva on otettu entisen Suokkaan liiketalon vieressä olleessa rukoushuo-neen salissa.

Kurkijoen seurakunnan viimeiset rippikoululaiset ko-koonnutvat pitäjäjuhlien yhteydessä, sunnuntaina 9.8. heti messun jälkeen Loimaan kaupungin kirkon yläsalissa.

Kokoonkutsujana Teuvo Ahokas, , puh. 0500 949 331

Karjalaisten kirkkopyhä

Vietämme jälleen karjalai-sen kirkkoiltaa 19.7.2009 klo 19.00 Vampulan kirkossa.

Sanajumalanpalveluksen toimittaa kappalainen Keijo Pliit, kanttorina on Helena Kivimaa Huittisista. Karja-la-kuoro Loimaalta, Armi Haatasen johdolla laulaa kir-kossa. Vampulan karjalaiset avustavat tekstin lukijoina ja kolehdin kannossa.

Jumalanpalveluksen jäl-keen tarjotaan kirkkokahvit ja ohjelmatuokio Seura-kuntatalossa. Ohjelmassa Karjala-kuoron esityksiä, yhteislaulua sekä Keijo Pli-tin pitämä iltahartaus.

Tervetuloa läheltä ja kauempaakin Vampulan kauniiseen kirkkoon viettämään kesäiltaa.

Yleisöltä

Piirakan malli

Kaukaa toiselta puolen maailmaa toimitukseen tuli palautetta karjalanpiirakan mallista.

Piiraanmalli!

Kurkijokelaisessa numero 12 on kuva piiraasta. Jo on kärsinyt muodonmuutoksen. Ei Miinamummo eivätkä toisetkaan Kurkijokelaiset naiset tuon muotoisia pul-lakoita tehneet. Ei ainakaan Keitolassa, Eklunnilla, Sa-volaisella, eikä monessa muussakaan talossa eräitä mainitakseni.

Piiras oli ennen keskeltä melkein kiinni, eikä ne olleet noin pullakoita. Rypytys oli paljon tiiviimpää ja rypytys oli tasaista ja toinen toistensa tasolla vastakkain. Nuo näyttävät joltakin ryy-ni-, tai perunakakkaroilta. Päälle pantiin munavoita ja vot, että oli hyvää.

Nimimerkki ”Paljon tosiپییرaita syönyt”

Onks tietoo KYSYMYKSET?

1. Mikä on Suomen uusin kansallispuisto?
2. Kuka Suomen peridenteistä kuoli Helsingin rautatieasemalla?
3. Minä vuonna Helsingistä tuli Suomen pääkaupunki?
4. Mikä on maailman ensimmäinen kansallispuisto?
5. Kuka on Suomen ortodoksisen kirkon arkkipiispa?
6. Paljonko muurahainaen kykenee nostamaan?
7. Missä perunan koti on?
8. Mikä on Euroopan köyhin maa?
9. Mikä oli Paavo Nurmen kotikatu?
10. Mikä on Pobeda?

3-osainen Marjaliisa Laineen kirjoittama sarja keskusteluistaan nyt jo edesmenneen Lennart Ahon kanssa jatkuu.

Osa II

Sota-aika nuoren pojan silmin

Lennart
Aho. Kuva
Leena Urhon
kokoelma

Syksyllä 1939 Kiiskilässä oli rakennettu veden lämmitysjärjestelmä asuinrakennukseen. Se ei ollut siihen aikaan ihan tavallinen varustus maalaistaloissa, sanoi Lennart. Muurarin oli tarkoitus seuraavaksi tulla Aholle, sillä heidän uuteen asuinrakennukseensa piti muurata uuni. Mutta Kiiskilässä lämmin vesi ei toiminutkaan ja muurarin piti palata takaisin korjaamaan sitä. Ja silloin hänelle tuotiin palvelukseenastumismääräys. Talvi lähestyi. Ahot saivat avuksi Louhkan Pekon avustuksella vanhan muurarin Lahdenpohjasta. Ja niin ”vanha ja varsa” saivat kuin saivatkin uunin valmiiksi ennen talven tuloa. Lennart oli silloin 13-vuotias.

Talvisodan aikaan Kurkijoen Osuuskauppa oli avannut sivumyymälöitä asiakkaiden ja tavaravastojensa suojelemiseksi pommituksilta. Mm Räihävaarassa Tiippanalla, muisteli Lennart, ja Elisenvaarassa Kiiskilän toisiilla. Kerran hänen käydessään asioimassa toisiin kaupassa, oli porstuassa ollut suuri juustokiekko. Mutta se oli niin umpijäissä, ettei siitä millään saatu leikattua palaa.

Lennart kertoi, että evakkomatalla keväällä 1940 eräs emäntä oli itkien kertonut mammalle, että hänen miehensä oli halunnut jäädä venäläisten puolelle eikä lähtenyt mukaan

muiden lähtiessä evakkoon. Järkyttävintä päätöksessä oli se, että hän oli pakottanut myös poikansa jäämään telkeämällä tämän saunaan toisten lähtiessä. Mikä mies tuommoinen oli, kysyin. Lennartin vastaus oli ”se oli sellane vähä erikoine”

Talvi 1941-42

Vuoden 1941 loppuun mennessä oli Kurkijoelle palannut 2665 ihmistä, joista oli lapsia 429 (Kurkijoki sodasta evakkoon). Paluu oli ollut mahdollinen heille, joiden rakennukset olivat asuttavassa kunnossa.

Ahot olivat olleet evakossa Iisalmen suunnalla. Siellä Lennart oli tehnyt töitä maalaistalossa ja isäntä oli tarjonnut hänelle palkaksi viljaa. Mamma oli kuitenkin ollut sitä mieltä, että ”saa-daanhan me leipää kortilla”. ”Mutta eihän se niin mennyt”, kertoi Lennart, sillä kauppa, aluksi vain osuuskauppa, ei vielä toiminut hyvin. Oli puutetta ruuasta.

Juustokiekko oli niin jäässä, ettei siitä millään saatu leikattua palaa.

Sortavalan maatalousseuralta Ahot saivat lehmän. Se oli kantava ja ayshirerotua. Myöhemmin he ostivat itse toisen, länsisuomalaista rotua. Tämä lehmä kuitenkin kuoli myöhemmin punatautiin. Siitä tehtiin saippuaa ja vain ”kourallinen luita” jäi

käyttämättä. Naapureillekin oli riittänyt saippuaa ja Kiiskilästä Eeva, äitini, oli hankin käynyt hakemassa palan. Vuoden 1942 aikana 226 nautaa kuoli punatautiin Kurkijoella, kerrotaan Kurkijoen historia IV kirjassa.

Eläinten ruokkiminen oli ollut sinä talvena vaikeaa. Kiiskilän ”hirsiladossa” oli ollut heiniä, ehkä venäläisten itselleen varaamia. Niitä hakivat Lindroosit, Poutaset ja Ahot. Ahon pellolle oli jäänyt ryssiltä heinää karheille, niistä Lennart oli kerännyt parhaita osia talteen. Lisäksi oli löytynyt venäläisten kasvattamaa kauraakin, jota niitettiin.

Poutasella ja Lukalla oli ennen talvisotaa tehty AIV-rehua maakuoppaan, jossa

Ahot saivat luvan kaivaa rehua lumen ja maapeitteen alta.

oli ympärillä salaojat. Ahot saivat luvan kaivaa rehua lumen ja maapeitteen alta ja ahkiolla se vedettiin pihaan. Erosen Eino, alussa mainitun Aarnen serkku, oli ollut Lennartilla kaverina. Lennart kertoi, että rehua oli tehty sokerijuurikkaan naateista. Antreaan oli perustettu sokeritehdas ja juurikkaan viljely oli aloitettu Elisenvaarassa pari vuotta ennen talvisotaa, mm Poutasella, Lukalla ja Kiiskilässä.

Kyläkoulun lähelle, Kii-

veriin, ison lähteen/kaivon lähelle olivat venäläiset rakentaneet jonkinlaisen suurkeittiön. Taloista oli kerätty muuripadat ja niitä oli kahdeksan muurattu kahteen riviin. Pitkiä halkoja oli poltettu patojen alla. ”Hirsistä oli tehty metriset seinät ympärille, laudoista lattia ja kattona oli ollut telttakangas, mutta kankaan olivat venäläiset vieneet

Veikko Kiiski ja vanha Fordson 30-luvulla Kiiskilän pellolla. Taustalla vas. Aho ja mäellä kauempana Poutanen. Kuv. Pekka Kiiski.

mukanaan.” Rakennelma oli osittain maan alla. Ahotkin olivat löytäneet sieltä oman ison patansa, mutta koska he olivat pieni perhe, heille annettiin pienempi pata tilalle. Elvi Miikkulainen kertoi, että hirret oli purettu heidän talostaan ja että ne vietiin sitten takaisin ja käytettiin talon rakentamiseen uudelleen.

Sopen kylän puolella oli venäläisillä ollut peruna- ja lanttuvarasto. Se oli kellari, johon oli muualta siirretyistä hirsistä rakennettu maan päälle katto-osa.

Jatkosodan aika

Jatkosodan aikana Elisenvaaraan oli sijoitettu sotavankeja. Vankiparakit olivat entisen, talvisodan aikana palaneen karjanhoitokoulun paikalla. Sotavangit kävivät töissä taloissa, ja ainakin alussa heidät tuotiin aina yöksi leiriin takaisin. Varmaan ihmiset pelkäsivätkin heitä. Lennart kertoi, että kerran heille tuli kaauhuisaan naapurista Lukan Saara polkupyörällä ja kertoi, että Aron (pellon nimi) pellolla oli ryssiä ihan ”hutun huttuna”. Lennart sanoi jo tартuneensa pyssyyn, mutta lähti sitten pyörällä nopeasti ajamaan Kiiskilän

toisiille. Pihalla oli tullut vastaan karjakko Maiju ja kertonut, että sotavangit olivat lähteneet etsimään karanneita hevosia. Miehet olivat pysähtyneet pellolla syömään herneitä seipäältä ja yrittäneet kysellä ohi pyöräilevältä Saaralta, oliko tämä nähnyt hevosia, tietysti venäjäksi, ja näin pelästytäneet hänet.

Kuulin, että yhteiskoulun johtajattarella, Saimi Hukkasella, joka mitään aavistamatta oli avannut oven ja siinä edessä oli seisonut ihan ilmiselvä ryssä.

Määräysten mukaan vankien kuljettajan olisi pitänyt olla mies, mutta määräyksestä jouduttiin tinkimään. Karjakkomme Maiju, myöhemmin Jääskeläinen, oli reipas nainen ja muistan

...oli reipas nainen ja muistan hänenkin kuljettaneen hevosella sotavankeja....

vangeille. Hänen käsityksensä mukaan ”ryssä on ryssä vaikka voissa paistais” ja että ”kun ryssä tulee nauraa vastaan sillä on puukko hihassa”. Tuumin että oliko se eräänlaista rasismia. Ei se sitä ollut, sanoi Lennart ja jatkoi: ”Antti Kiiski kuletti karjaa Viipuriin aikanaan ja silloin sattui kaikenlaista”. Sanoiko Lennart Viipuriin vai Pietariin, sitä en muista. Isä-Pekka oli joskus kertonut viikon kestäneistä kaupamatkoista hevoskyydillä Pietariin.

”Kumpikos teille syntyy silloin kesällä 43, tyttö vai poika”, kysyi Lennart. Sisko Tuula se oli, eli ”isän neljäs pettymys” niin kuin Tuula itsensä joskus esittelee. Kaivattu poika antoi odottaa itseään. Lennart kertoi kuljettaneensa kättilön Kiiskilän toisiille äitiämme Eevaa tapaamaan. Kättilö oli ollut niin lihava, että Lennart oli

hänenkin kuljettaneen hevosella sotavankeja leiriin ja takaisin.

Lennart kertoi, että vankien joukossa oli taitavia miehiä, jotka pystyivät ohjeet saatuaan tekemään melkein mitä vain. Vaikutena oli tietysti kieli. Aholla oli kyllä ollut töissä joku uhitteleva ja vastaanhangoittelevakin vanki, mutta toisten vankien avulla ongelmista oli selvitty. Lennart kertoi myös määräyksestä, että vankien tuli syödä eri pöydässä kuin talonväki. Kun esim. naapurissa Poutasella isäntä oli kotona, näin tehtiinkin, mutta hänen poisollessaan emäntä Anni kattoi samaan pöytään kaikille. Näin teki aina myös Ahon mamma. Muistan, että meillä Kiiskilässä oli tuvasa kaksi pöytää. Kun omaa väkeä oli jo 6-7 henkeä, lisäpöytä oli kai tarpeenkin. Kaikki söivät kuitenkin samaa ruokaa.

Meillä oli nuoria naisia apulaisina ja muistan, miten minua pikkutyttöä nauratti, kun apulaiset ja vangit keskenään joskus pilailivat. Joku sotavangeista esitti tuvan lattialla ripaskan tapaistakin kynnärpäät edessä koholla.

Isä-Pekan ollessa paikalla ei laskettu leikkiä, sillä hän oli ilmeisen ankara isäntä

pelännyt korkeiden kärryjen kaatuvan epätasaisella tiellä ja hän oli yrittänyt istua ja jopa roikkua mahdollisimman paljon vastakkaisella puolella. Kerroin nyt hänelle, että toinen kuski, hän joka sitten haki kättilön synnytyksen alkaessa, ei ollut yhtä taitava. Kärryt todella kaatuivat, mutta vasta toisiin pihassa oven edessä. Kättilö ei onneksi loukkaantunut (tietääkseni) vaan nousi jaloilleen ja lähti hoitamaan tehtävänsä. Sisareni Leena ja minä muistamme, miten hevonen makasi kyljellään aisojen välissä ja isä katkoi valjaita puukolla. Soljet olivat jääneet hevosen alle. Heti kun valjaat irtosivat, hevonen nousi reippaasti pystyyn.

Kesällä 1944 serkkuni Silja Kuusimäki, 16v, vuotaa, oli tullut suorittamaan siihen aikaan pakollista työvelvollisuutta Kiiskilään. Oli elonkorjuuaika. Me lapset olimme jo poissa, kolme vanhinta oli lähetetty Ruotsiin ja nuorin, vähän yli vuoden vanha Tuula oli vietty isän sisaren hoiviin Seinäjoelle. Vehnää korjattiin. Silja kertoi myöhemmin, että hän oli ollut hyvin ylpeä, kun sai ajaa hevosella kuormia puimakoneen luo, muita kun ei tainnut olla

Lennart kertoi käyneensä yhteiskouluakin, sillä alakoulun toinen luokka käytiin siellä. Lennart istuu kolmantena oikealta. Leena Urhon kokoelma.

siihen työhön. Lennartkin oli saatu avuksi, hän syöti viljaa puimakoneeseen. Isä-Pekka hoiti säkkien vaihdon ja lastasi säkit karrille. Työvelvollisena oli ollut muuan nuori mieskin, ”Sauman”, mutta hän lähti aina kello neljä pois, koska hänen työaikansa oli kahdeksasta neljään. Lennart oli vielä nytkin tuohtunut tästä asiasta, sillä paras puintiaika oli ollut juuri silloin illan suussa. Vilja oli niitetty edellisenä päivänä ja ”kuivui” päivän pellolla. Puinnin jälkeen saman tien säkit ajettiin asemalle ja lastattiin vaunuun. Lennart oli kysynyt isältä myöhemmin, miten niiden vehnien kanssa kävi. Isä oli kertonut, että jollain asemalla vaunu oli jäänyt seisomaan niin pitkäksi aikaa, että ”jyvät lämpisivät”. Karjan ruuaksi

”Mie muistan ainan, miten siu issäis itki.

ehkä olivat kelvanneet.

Eräänä iltana, kun talonväki tapansa mukaan oli kokoontunut radion ympärille, oli radiossa luettu välirauhan ehdot ja lueteltu pakko-luovutettavat pitäjät. Silja-serkku on kertonut tuosta illasta vuosia myöhemmin: ”Mie muistan aina miten siun issäis itki”.

Samoihin aikoihin Lennart oli jonain päivänä tavannut isä-Pekan ja isä oli kertonut, että saunaan oli nyt saatu sähkövalot. Hän oli pyytänyt Lennartin saunomaan kanssaan, kun oli nyt ne valotkin. Ja niin he olivat saunoneet.

Marjaliisa Laine

Anna Aho lapsineen noin vuonna 1930 kotitalonsa seinustalla. Leena Urhon kokoelma.

Elisenvaaran asemalla heinäkuussa 1942 lottatyttö Aune Veijalaisen kenkiä kiillottaa lankkipoika Kyösti Vanhanen. Penkillä istuu Onni Vilmi.

Aune Niskasen (ent. Veijalainen) muistelmia

Kyösti Vanhanen toi toimitukseen Aune Niskasen (ent. Veijalainen) kirjoittaman kirjeen vuodelta 2004, jossa hän muistelee nuoruuttaan sekä edellisen vuoden Kurkijuhlia.

- Tuli mieleeni 30.5.2009 Elisenvaaran asemalla seisessani Aunen kuva ja kirje, jotka nyt haluan saattaa Kurkijokelaisen lukijoiden tietoon, Kyösti Vanhanen kertoo ja sanoo sukulaisia olleen 30.5.-4.6. 2009 matkalla mukana kaikkiaan 12 henkilöä.

Aune Niskasen (ent. Veijalainen) kirje Kyösti Vanhaselle, 12.9.2004

Olin Loimaalla Kurkijokijuhlilla heinäkuussa 2004. En tiennyt tuosta lehtikirjoituksestasi, ennen kuin se Loimaalla minulle näytettiin. Minulle tulee se lehti vasta seuraavalla viikolla. Olin tammikuussa 1942 täyttänyt 16v. kun tuo kuva oli otettu heinäkuussa. Jouduin sinne äkkiä siirtymään ”Kurki” -puhelinkeskuksesta, kun yksi lottia oli joutunut sairaalaan. Aloitin Lotta-komennuksen jo 15-vuotiaana v. 1941. Keskus, jota hoiti kolme lottia oli Valtion rautateiden ja sijaitsi junanlähettäjien virkahuoneen nurkassa. Panen sinulle tähän toisenkin kuvan muistoksi, jossa on osa aseman henkilökuntaa. Muistatko näitä? Valokuvassa on näiden henkilöiden takana se ikkuna, jonka luona keskuspöytä oli. Siellä oli vielä junanlähettäjiäkin. Kaikki asuimme veturimiesten lepotaukotilassa pienen matkan päässä Akkaharjuun päin. Valokuvien ottoon piti olla lupa ja koska minun sisareni oli Kannakselta käymässä ja hänellä oli

luvallinen kamera, tuli nämä kuvat otettua.

Elisenvaaraan jouduin takaisin Kurkeen. Siviiliin pääsin keuhkokuumeella 1943. Takaisin Lotta-hommiin jouduin v. 1944 ja esikunnan mukana viimeisessä autossa tulimme rajan yli 21.9.1944 klo 13. Aika oli vaarallista ja jännittävää. Kuitenkaan ei meitä lottia pelottanut. Teimme työmme koko sydämellä ja olimme onnellisia, kun saimme palvella isänmaatamme sen vaikeina aikoina. Minäkin kasvoinkin aikuiseksi Lotta-komennuksella ollessani. Olin 18-vuotias, kun lottajärjestö lakkautettiin 23.11.1944.

Kun kirjoitin Kurkijokelaiseen ja panin tuon kuvan siihen, sain heti vastauksen Onni Vilmiltä. Hän sanoi olevansa tuossa kuvassa tuo toinen poika. Teetin myös hänelle sen kuvan. Kuvan ottamisesta on kulunut jo 64 vuotta. Mummon näköinenhän minäkin jo olen. Lastenlapsiakin on jo neljä. Menin rauhan tultua naimisiin ihanan Sortavalan pojan

kanssa. Laitoimme kodin Jyväskylään ja sieltä muuttimme Joutsenoon v. 1954. Elimme käsi kädessä onnellisessa avioliitossa 54 vuotta. Sitten mieheni sairastui ja muutti ”tuon ilmaisiin” niin kuin ortodoksit sanovat. Nyt olen yksin ja asun rakennuttamassamme vanhuuden mökissä. Lapset ja lastenlapset ovat laittaneet kotinsa muualle. Käyvät vain mummoa tervehtimässä.

Lapsuudenkotini oli Kurkijoen kirkolla. Siellä olen käynyt aika usein. Viimeksi

viime kesänä (v. 2003). Samoin Sortavalassa mieheni kotona. Olen niin kiitollinen kaikesta elämässäni ja elän ”hiljaista vanhuutta” päivän kerrallaan.

Mielessä pyörii joka päivä tämä ajatus:

”Kaipuan sinikukkarinteet Karjalassa aina lie, kultamuistot käykää sinne vaikka tieni minne vie!

Reippaat syksyiset terveiset Niskasen Aunelta

Sinikukkasia Lopotin Sakinmäeltä

Mikael Agricolan muistomerkki paljastettiin Viipurissa

Viipurissa paljastettiin lauantaina 27. kesäkuuta 2009 Mikael Agricolan (n. 1507–1557) muistomerkki luterilaisen Pietari-Paavalin kirkon edustalla. Muistomerkkin paljastuspuheen piti ministeri Jaakko Numminen, joka luovutti muistomerkkin Viipurin kaupungille.

Muistomerkkihanke on osa vuonna 2007 vietetyn Mikael Agricolan juhlatuoden virallista perintöä.

Muistomerkkin paljastustilaisuudessa Suomen valtio-

vallan tervehdykset esittivät kansanedustaja Kauko Hänninen sekä ylijohtaja Riitta Kaivosoja. Juhlallisuuksiin osallistuivat myös arkkipiispa Jukka Paarma, Venäjän ortodoksisen kirkon piispa Markell sekä Inkerin kirkon piispa Aarre Kuukauppi.

Agricolalle omistetun viikonvaihteen monipuolisella ohjelmalla haluttiin palauttaa mieliin 101 vuoden takaiset tapahtumat kesäkuussa 1908,

jolloin Emil Wikströmin alkuperäinen Agricolalle omistettu muistomerkki paljastettiin Viipurissa.

Hankkeen toteutuksesta on Suomessa vastannut Agricola 2007 -muistomerkkitoimikunta ja Venäjällä Viipurin kaupunki. Muistomerkkihankkeessa ovat mukana muun muassa opetusministeriö, kirkkohallitus, Svenska Kulturfonden ja Litteratursällskapet i Finland.

Kuva vuosisadan takaa

Yli 100 vuotta vanha kuva Räisälästä. Kuvassa Räisälän kartanon tilanhoitajan Sergei Thornvallin äiti Potifarin kanssa. Kuvan omistaa Annikki Söderholm o.s. Kylliäinen

Kurkijokelaista peltomaisemaa

laisneidon. Isoäitimme oli siis ruskealainen, isoisämme oli kotoisin Särkisalosta.

Sortavala

Matkamme jatkui Sortavalaan, jossa yövyimme vanhassa 30-luvulla rakennetussa, arkkitehtonisesti kuu-luisassa funkkishotellissa, Sortavalan seurahuoneella. Hotellin johtaja nähtävästi uskoi turismin tuovan hänelle onnen, sillä hän oli aloittanut rapistuneen hotellin kunnostamisen oikeasta päästä, katto ei vuotanut ja kaikki kylpyhuoneet oli modernisoitu länsimaiseen asuun. Hotellista henki yrittäjyys. Onhan Sortavala etappipaikka esim. Suomesta tuleville Valamossa kävijöille, varsinkaan, kun Valamossa ei toistaiseksi ole hotellitarjontaa.

Kaupunkikierros Sortavalassa osoitti, että Sortavalan keskusta on suomalaisen arkkitehtuurin museo, siellä on säilynyt 1900-luvun ensimmäisten vuosikymmenten arkkitehtien suunnittelema kauniita rakennuksia, joita nykyään restauroidaan alkuperäiseen asuun. Kaupungin laitamille venäläisten rakentamalle harmaudelta voi ummistaa silmänsä. Keväisen Helsingin

Sanomien mukaan Sortavalan matkaoppaaksi riittää varsin hyvin v. 1938 painettu opasvihkonen, niin vähän siellä on rakennettu uutta.

Valamo

Matka Sortavalasta Valamoon on n. 40 km ja kestää nykyisillä kantosiipialuksilla 45 min - tämä on modernia venäläistä kuljetustekniikkaa. Tämän kuljetusmuodon ansiosta Valamossa ei tarvitse yöpyä, eikä toistaiseksi voikaan, kuten ennen höyrylaivakautena.

Olin käynyt Valamossa 10 vuotta sitten. Positiivinen muutos oli merkittävä, silloin kirkkojen ja muiden rakennusten korjaustyöt olivat siinä vaiheessa, että ulkoseinien rappaaminen, maalaaminen ja kattojen korjaaminen olivat valmiita puiden latvojen tasalle. Silloinen ukaasi määräsi,

etteivät rakennustelineet saaneet näkyä Laatokalle. Nyt kirkot ja muut luostarin rakennukset olivat saaneet uudet peltikatot, ikkunat lasit ja seinät valkoisen maalin. Kirkkojen sisätilat, ikonostaasit ja kattofreskot oli uudistettu luultavasti alkuperäiseen asuunsa. Kirkkojen sisätilat olivat kuin koruja, tänne oli panostettu suunnattomasti ilmeisesti turismia silmällä pitäen.

Luostarilaitos oli toiminnassa ja munkkeja oli pitkälti toistasataa. Luostarilaitoshan elää omavarastaloudessa, se työllistää myös siviilihenkilöitä, jotka asuvat osin saarella, osin Sortavalassa. Restauroinnin kohteena oli nyt rappeutunut

laulurastaat ja satakielet lauloivat ja ruisrääkät räkäisivät. Alkajaisiksi ajelimme Alhon suunnalle, Raholassa kävimme ikivanhalla hautapaikalla ja Raholanjoen varressa entisellä Paksujalan myllyn paikalla.

Palattuamme Lopottiin pysähdyimme sankarihau-doille, jossa Jorma ja Orvokki Kaartinen sytyttivät muistokynttilän sankarivainaja isänsä muistoksi ja lauloimme yhdessä virren. Reissumme jatkui Kurkijolle tehtyyn uusinvestointiin, kalanviljelylaitokseen, joka sijaitsee Lopotissa Sortavalan tien varressa.

Mielenkiintoinen laitos, jossa kasvatetaan istutuskokoisiksi kirjolohen

Runonlaulaja Petri Shemeikka on ihmetellyt maailman menoa vuodesta 1933 lähtien taustanaan entinen Suomen Pankin konttori ja edessään Sortavalan seurahuone.

luostarin suuri hotelli, jonka kunnostamisella käsittääkseni tähdätään turismin kasvattamiseen. Hartauden harjoituksia varten saarella on 13 skiittaa, pientä kirkkoa, useat niistä ovat turistin silmää hivelevän kauniita. Turistisesongin aikana Pietarin konservatorioiden solistiryhmät järjestävät konsertteja näissä skiitoissa, niin nytkin.

Tiet

Konkreettisen tuntuman Karjalassa matkaamisesta saa bussimatalla Sortavalasta Kurkijolle. Matkaa on n. 80 km, tie kulkee siinä mihin suomalaiset tienrakentajat lähes sata vuotta sitten sen rakensivat, periaatteella että peltoa säästetään ja mäet kierretään. Ainuttakaan oikaisua ei ole tehty, vaikka se on Käkisalmen ja Sortavalan välinen päätie. Tien pinnan laatu vastaa meikäläistä kuoppaista soratietä. Saa siinä sekä bussi, että matkaaajat kunnan ravistelun.

Kurkijoki

Tämän ravistelun jälkeen majoituimme Mihailin hotelleihin ns. Sonckin talon naapuristoon, söimme päivällisen ja asetuimme taloksi hiljaa virtaavan Raholanjoen varteen. Kurkijoen Lopottiin, entisille maimiesopiston maille.

Seuraava päivä oli varattu Kurkijoen kyläkierokselle. Keväinen luonto oli kukkeimmillaan, aurinko paistoi, valkovuokot ja tuomet olivat täydessä kukassaan, käet kukkuivat,

poikas. Olisiko tässä alku uustuotantoyrityksille, joita Kurkijoki kipeästi kaipa? Tällä laitoksella ei ole sanottavaa työllistävää vaikutusta, sillä laitoksella on vain kaksi työntekijää. Retkemme jatkui yli Tuonelan joen vanhoille hautausmaaille, joilla tuli tunnistettua muutamia hautakiviä, uusin hautausmaa olikin joseudulle muuttaneiden mutta menehtyneiden venäläisten viimeinen leposija.

Päiväkahvin nauttimispäikaksi oli ohjelmaan merkitty Vätikan hiekat, joten suuntasimme sinne. Kojonsaareen ei autolla päästy vaikka sinne tieyhteys onkin rakennettu, ei kuitenkaan rakennuksia, saaren luontoa halutaan kai näin suojella liialliselta kulumiselta. Voimakas etelätuuli oli erittäin vilvoittava, kahvi ja eväät maistuvat, muutamat uskalikot eivät voineet vastustaa kiusausta vaan kävivät uimassa hyvin viileässä Laatokassa.

Palattuamme mantereen puolelle meitä odotti iloinen yllätys: Vätikan kylässä juuri saareen menevän tien ja rannan kainaloon on asettunut muutama kurkijokelainen kesäasukkaaksi rakentamiinsa mökkeihin. Heillä on tällainen vieraanvarainen hupaisa tapa ilahduttaa saaresta palaavia kurkijokelaisia tarinatuokiolla ja viileällä venäläisellä kuohujuomalla. Olimme luonnollisesti iloisesti yllättyneitä, kai kesän ensimmäinen vierailijaryhmä, joka näin sai kesityksen. Kiitolliset terveiset kesityksestä tarjoajille!

Tämän miellyttävän ko-

Kevätretki Laatokan Karjalaan

Helatorstain tietämissä
20. -24. toukokuuta 2009

Retken suunniteltu reitti kulki Värtsilästä – Ruskealaan – Sortavalaan – Valamoon, ja Sortavalan kautta Lahdenpohjaan, sekä edelleen Kurkijolle, joka oli tavoitekohde. Kurkijoelta kuljimme Hiitolan ja Käkisalmen kautta Viipuriin, josta palattiin Suomeen.

Retkeilijäjoukon muodostivat 39 kurkijokelaista tai karjalaisista juuristaan kiinnostunutta eri-ikäistä matkaaajaa. Yhden matkatoverin reissu jäi lyhyenpuoleiseksi ja päättyikin jo Lahteen huomattessaan

passin jääneen kotiin. Hyvin sujuneesta matkanteosta vastasi autoilija Ari Niitynpää autoineen, sydämelliset kiitokset hänelle hyvästä kyydistä. Onnistuneen ja kiinnostavan retken suunnittelusta ja johtamisesta parhaat kiitokset Riitta Sainiolle.

Ruskeala

Ensimmäinen vierailukoh- teemme oli suomalaisvoimin toimiva Ruskealan pappila, jossa on majoitus- tiloja ja ravintolatoimintaa, ja nyt myös siellä on myös

puolivalmis kirkko. Tulimme myöhään, talon väkeä ei ollut enää paikalla, joten jouduimme katselemaan kohdetta ulkopuolelta, ja jälkeinpäin kotona kuvista. Alkoi sataakin, joten käynti entisellä kalkkikaivoksella ja tehtaalla Ruskealan Mar-mori Oy:ssä peruttiin, ehkä joskus toisten. Syy sisarie-ni ja omaan mielenkiintoon johtuu siitä että isän puolelta juuremme ovat Ruskealas-sa. Isoisäni oli rakentamassa täällä yhtä Suomen ensim-mäisistä kalkkipolttouneis-ta 1896 -1899 ja nai ruskea-

Shampanjahetki Vätikästä paluun jälkeen.

kemuksen jälkeen jatkoimme matkaamme Tervun hoviin, entiselle Kurkijoen kunnan tilalle, sisarteni ja minun synnyinsijoille. Olin kesällä 1944 11vuotias, sisareni Anja ja Raija nuorempia, joten muistamme tapahtumista jonkin verran. Isämme oli Tervun tilan tilanhoitaja, tilaa hoidettiin normaalina suurena maatilana, joita Kurkijoella oli kolme Kurkijoen maa-miesopisto Lopotissa ja Suohovin maaviljelyskoulu Elisenvaarassa, kaikki keskittyivät sota-aikana leipäviljan viljelyyn. kunnalliskoti ei ollut toiminnassa talvisodan rauhanteon jälkeen. Elämästä Tervun hovissa on seikkaperäinen kuvaus netissä osoitteessa www.kurkijoki.fi josta lyhyesti kerroin pysähtyessämme hovin piha-alueelle. Henkilökohtaisesti oli aikamoinen shokki se kurjistuminen mikä oli tapahtunut edellisestä, 11 vuotta sitten nähdystä.

Jatkoimme matkaa Tervun kylän läpi, kuljettaja hiljensi sen verran että näimme tieltä 1,5 km päässä poltetun kansakoulumme tiilisen torson. Kävin koulua Tervussa syksystä 42 kevääseen 44.

Kohteemme oli Ihojärven kylä, jossa ajoimme kylää kiertävän tie, jonka varrelle sijoittui entinen kansakoulu ja useimmat kylän asuttavat talot. Ihojärveltä siirryimme Rummunsuon, Räihänvaaran ja Mikrilän kautta pysähtymättä Elisenvaaran asemalle. Mainituista kylistä voi sanoa, että ne olivat autiota ja tyhjiä, ei talon taloa, Elisenvaaraa lukuun ottamatta. Elisenvaara on nykyisin suuren ratapihan omaava läpikulkuasema, ja sieltä risteävät raideyhteydet Suomeen. Radat Syväoron kautta Parikkalaan ja Simpeleen kautta Karjalan on purettu. Elisenvaaran asemansuutu on asuttu, rautatiet työllistävät väkeä kuten ennenkin, aseman seudusta muodostui pitäjän toinen keskus. Elisenvaaras-ta suunnistimme Aromäen ja Pohjiin kautta Lopottiin, kierros oli tehty..

Johtopäätelmiä

Pitäjäkierros osoitti, että vanhan pääelinkeinoon ja väestön työllistäjän, maatalouden, hiipuminen oli totaalinen sitten vuoden 1998 jolloin kävin edellisen kerran Kurkijoella. Ainuttakaan viljan oras-

peltoa en havainnut tehdyn kierroksen aikana, keväällä 98 oli Tervussa vielä kevätviljan oraat, tosin vahvasti ohdakkeen vaivaamat. Rikkaruohojen torjuntaan ei ilmeisesti enää silloinkaan ollut varoja. Nyt ”venäläiseen tapaan salaojitetut” pellot kasvoivat edellisen vuoden kulottuneen heinä läpi uutta heinää, niin entisten maanviljelykoulujen kuin autioiden kylvienkin pelloilla, heinää jolle ei ole käyttöä. Venäläinen salaojitus tarkoittaa sitä että sarkaojat täytetään maalla, jotta suuremmille peltoaloille rakennetut suuret venäläiset maanviljelyskoneet sopivat operoimaan tehokkaasti.

Kurkijoen on kerrottu olleen yksi suuri tuhansien eläinten nautakarjakolhoosi ennen vuotta 1996. Nyt navetat olivat tyhjillään, eläimet ja kaikki käyttökelpoiset irtaimisto oli viety pois, sama koski maatalouskoneita, niitäkään ei näkynyt kierroksen aikana. Kurkijoella oli eriomaiset edellytykset hyvinkin suuren nautakarjatalouden ylläpitämiseen, sillä peltopinta-alaa on 10 700 ha, 19,9 % koko pinta-alasta. Karjatalous kaikkine siihen liittyvine toineen olisi myös erinomainen työllistäjä, kuten paikkakunnalle jääneet ihmiset ovat kokeneet. Nuorempi työkykyinen väki onkin muuttanut pois Kurkijoelta töiden perään muualle.

Ainut häivähdys maanviljelystä oli yksittäisten henkilöiden perunanistutus kuokalla Raholan jokivarressa peltopalstallaan. Tälläistako tulostako tuottaa kaukohallinto ja kauko-ohjaus? Kaiken kaikkiaan taloudellinen kurjistuminen oli Kurkijoella lisääntynyt äärirajoille asti. Siellä ei nykyisin ole tuottavaa ja työllistävää elinkeinoa ja jäljellä olevat ihmiset käyvät selviytymiskamppailua. Näkymät eivät todellakaan olleet mieltä ilahduttavia. Mutta mehän emme olleetkaan kurjuutta etsimässä vaan juuriamme. Tässä etsinnässä on syytä pitää mielessä se tosiasia, ettei täällä Suomessakaan ole yli 70-vuotiaita hoitamattomia pärekattoisia taloja, jos ei satu vanhempien tai isovanhempien kotipaikalta löytymään muuta kuin koivuja kasvava kivijalan kehä...

5.6.2009
Sakari Karsila

Matkalla Karjalassa 20.-24.5.2009

Isovanhempani, molemmat isoisäni ovat kotoisin Karjalasta. Aromäestä isäniä Lauri Lankinen ja Sorjosta äidinisä Toivo Järvinen.

Heidän tarinansa ja kokemuksensa omasta nuoruudestaan antoivat aiheen lähteä tutustumaan heidän vanhoihin kotipaikkoihinsa.

Viime vuonna kävimme äitini Aira Lankisen kanssa tutustumassa Aromäkeen. Perille vei pitkä tie, jonne bussilla pääsi mukavasti kulkemaan. Paikka oli kaunis ja kasvillisuus kukoisti, tosin kivijalkaakaan ei enää ollut näkyvissä paikasta, jossa isoisäni oli viettänyt lapsuuttaan. Matkalta muistoksi kuvia ja yhtä koke-musta rikkaampana.

Tänä kesänä vuorossa oli Sorjo, jonne pääsy oli mahdollista toteuttaa vain erillisellä luvalla. Perille isoisän kotipaikalle vei suht hyvässä kunnossa oleva mutkainen tie, jonne kävelimme äitini ja Riitta Sainion hyvien

kartanlukutaitojen avustuksella. Pienen haun jälkeen löytyikin keskeltä peltoa iso, vanha omenapuu, joka muistutti menneestä olemassa ololleen. Äitini oli vuosia sitten käynyt Sorjossa, joten paikka löytyi mutkattomasti. Löysimme myös vanhan uuninluukun ja oven saranan. Nekin jopa tuntuivat lottovoitoilta, kun seisomme keskellä peltoa, keskellä ei mitään. Maisemana metsät ja hiljaisuus. Käen kukunta ja kaunis luonto ympärillämme.

Mikä sitten oli vierailujen päämäärä. Ehkä se, että kertomukset kauniista menetetystä paikasta kävivät konkreettisemmiksi. Ajatus siitä, että historian tunneilla opittu olikin totista totta ja isovanhempien kertoma ei ollutkaan pelkkää tarinaa. Kaunista maisemaa ei voi olla ihmettelemättä ja linnun laulukin tuntui olevan jopa tavallista äänekkäämpää kauniin luonnon keskellä.

Kävimme myös Otsan-

lahden Uudella hautausmaalla, jonne äidinisän isä Frans Järvinen on haudattu ennen sotia. Viime vuonna hautaa ei löytynyt, koska kivi oli kaatunut ja roskien peitossa. Sitten se oli nostettu ja löytyikin tämän kesän reissulla.

Kaikkein tärkeintä kuitenkin koko matkassa oli se, että sain viedä kuvia matkalta pappani katsottavaksi. On varmasti ollut vaikeaa lähteä kotoaan ihan uuteen paikkaan rakentamaan uutta elämää. Mahtaisivatko nykyajan ihmiset edes kestääkään kaikkea sitä, mitä isovanhempamme ovat nuoruudessaan kokeneet.

Palattuani Karjalan reissulta, keskustelin vanhemman naisihmisen kanssa. kesken lauseen hän katsoi minuun ja levitti hymyn kasvoilleen – Puhutko sinä Karjalan murretta, hän kysyi. Ehkä jotain on jäänyt siis minunkin puhetapaani kuunnelllessani isovanh-pieni kertomuksia. Tulevai-

Äidin isänsän hautakivi Otsanlahden uudella hautausmaalla.

suudessa varmasti matkailut Karjalaan vähenevät sukupolvien vaihtuessa, mutta ehkä kuitenkin jotain pientä kulkeutuu seuraaville sukupolville vielä meidänkin mukana menneestä kauniista Karjalasta.

Anni Lankinen
27 v., Rauma

Järvisen omenapuu Sorjossa.

Kansainvälisiä vieraita Kurkijoella

Transboundary landscapes on rajamaita ja rajamaaseutuja tutkiva kansainvälinen verkosto. (<http://vanha.hum.utu.fi/satakunta/TransboundaryLandscapes/landscapes.shtml> 23.6.2009).

Tämän vuoden kokoon-tuminen ja seminaari järjes-tettiin toukokuun 12. -15. Joensuun Mekrijärvellä ja Sortavalassa. Sortavalasta suuntautui Laatokan rantaa pitkin päiväretki Kurkijoel-le, missä Kurkijoen arkkii-

tehtuuria tutkiva Netta Böök kertoi Kurkijoen vaiheista ja johdatteli ryhmää tärkeim-pien näkymien ääreen.

Sortavala ja Kurkijoki edustavat Laatokan Karja-lan ehkä parhaiten suoma-laisessa asussaan säilyneitä kohteita. Kurkijoen kylää ollaan suojelemassa tyy-piesimerkkinä Laatokan luoteisosan 1800-luvun lopun ja 1900-luvun alun asutuksesta. (Böök: Suoma-laiskylästä neuvostokyläksi.

Alue ja ympäristö 2/2006). Kurkijoen kyläraitista tulee väistämättä mieleen, ettei Suomessa liiaksi ole vas-taavia säilyneitä kokonai-suuksia. Raitilta on upea näkymä järvelle ja seutu henkii vanhoine postikont-toreineen menneen ajan tunnelmaa.

Arkkitehti Lars Sonckin suunnittelema huvila tarjo-aa nykyisin majoituspalve-luja. Pietarilaisen rouvan omistama huvila edustaa Sonckin ainoata Karjalassa säilynyttä rakennusta ja on nykyisin punaiseksi maa-lattu. Yhdessä presidentti Lauri Relanderin syntymä-kodin kanssa se muodos-taa selkeän kiintopisteen kirkontornin hävittyä Kur-kijoen keskustasta. Netta Böökin mukaan Kurkijoki on mielenkiintoinen tutki-muskohde kylän muutosten kautta. Venäläisten orastava kiinnostus suomalaiskauden rakennuksiin ja kyläraittei-hin tuo tutkimukseen uutta näkökulmaa.

Rajaseutujen tutkimusta

Seminaarin osallistujia oli Suomen lisäksi Virossa, Venäjältä, Latviasta, Ruotsista

ja Englannista. Seminaarissa kuultiin kunkin osallistujan esitelmä rajamaa-aiheeseen. Aiheet eivät rajoittuneet yksinomaan Karjalan maille, mutta samankaltaisuuksia löydettiin esitelmän aihealu-eesta riippumatta. Oma esi-tykseni pidettiin Sortavalan vanhan tyttökoulun tiloissa ja käsitteli Hiitolan pitäjä-seuran toimintaa ja etenkin sen tekemiä kotiseutumut-koja. Esityksessäni pohdin nostalgiaturismia ja koti-seutumatkailun muutosta ja merkitystä. Aihe tuntui herättävän yleistä kiinnos-tusta. Brittiläinen antro-pologi Tom Selwyn näki matkailussa yhtymäkohtia Palestiinan tilanteeseen, sa-moin venäläiset tutkijat tart-tuivat aiheeseen. Petroskoin yliopiston professori kertoi löytäneensä arkitietoja Elisenvaarassa tapahtunees-ta siviilijunan pommitukses-ta ja oli aidosti pahoillaan sodan julmuudesta.

Sortavalassa illastimme Piipun Piha – ravintolassa. Kävelymatkalla sinne vie-reeni asteli petroskoilainen opiskelijatyttö Elena, joka selvällä suomenkielellä kertoi kadun nimen olleen aiemmin Väinämöisenkatu. Edellisenä päivänä olimme keskustelleet englanniksi, joten yllätys oli melkoinen. Hänen tutkimusaiheensa käsitteli ”loikkareita”, 30-

Netta Böök ja professori Maunu Häyrynen Relanderin talon paikkeilla.

luvulla Neuvosto-Karjalaan saapuneita suomalaisia. Ar-kistojen käsittely vaati suo-menkielen opiskelua.

Kulttuurimaantieteen professori Pietarin yliopis-tosta kertoi Laatokasta, sen kalastuksesta, luonnonolois-ta ja Sortavalan eteläpuolel-la olevan Kuhkaa -nimisen saaren ainutlaatuisesta kau-neudesta. Pohdin mielessäni miten professori pystyy ve-näläisenä helposti käysken-telemään Laatokan saarissa ja pitämään paikkoja omi-naan. Suomalaiset tulevat lyhytaikaisilla viisumeilla turisteina samoihin kohte-iisiin ja huomattavasti han-kalammin. Pietarin yliopis-tolla on tutkimusmieheensä kiinnostusta saada tietoja

suomalaisajasta, me taas olemme kiinnostuneita 40-luvun jälkeen tapahtuneis-ta vaiheista. Yhteistyöllä voimme saada paremman kokonaiskuvan alueesta.

Matka oli elämys. Mo-nenlaiset vaikutteet tulvivat ajatuksiin keskustellessa ul-komaisten tutkijoiden kanssa ja selvitellessä samalla omia tunteja. Seminaarilaisia yh-disti kiinnostus rajaseutui-hin, niiden maantieteellisiin ja kulttuurisiin muutoksiin. Historian tapahtumiin em-me enää voi vaikuttaa, mut-ta tulevaisuus tuo mukanaan uutta, toivottavasti antoisaa kanssakäymistä rajan mo-lemmin puolin.

Eeva Sinerjoki
maisemantutkija, Pori

Hiljainen hetki Sortavalassa sankarivainajien muistoris-tillä.

Kiiskit sukuristeilyllä

Särkijärven Juho Kiiskin (”rovastin”) jälkeläiset ko-koonoutuivat pitämään suku-kokousta 31. toukokuuta laivalle risteilyllä Tukholmaan. Kokoon-tumista oli harkittu jo pitkään ja yri-tyksiäkin oli ollut monena vuotena. Suku asuu hajal-laan eri puolilla Suomea, tällöin kaikille yhteisen hyvän paikan löytäminen oli hankalaa. Kun hotelli-ajatuksista luovuttiin, jäi vaihtoehtoiksi joko risteily Tallinnaan tai Tukholmaan. Matka Tallinnaan kestää vain vähän aikaa, jolloin aikaa seurusteluun jää lii-

an vähän, niin päädyttiin Tukholman risteilyyn. Lai-vakokoon-tuminen on siitä parempi, kun siellä yhdellä tilauksella on kaikki: vuode, ateriat ja hupiakin tarjolla: bingo, musiikkia ja tanssi-aisetkin. Kokoonnuimme Katajanokan terminaalille tuntia ennen laivan lähtöä. Matkan järjestäjä Finnin Ai-li jakoi meille hankkimansa matkaliput, hytit oli varattu lähemmäs samaan käytävään ja vielä kahden hengen hy-tit, ettei tarvinnut kiipeillä kerrossänkyihin. Päivälli-selle Aili oli taas varannut pöytäpaikat ryhmään, että

voimme seurustella aterian lomassa. Kamerat alkoivat heti räpsyä, olihan monilla kulunut kymmeniä vuosia edellisestä yhdessäolosta, kaikkia nuorempia emme olleet tavanneet koskaan. Aikaisemmat tapaamiset liittyivät vain isovanhem-pien ja vanhempien hautaa-miseen, joissa tunnelman ja hähinän vuoksi ei juurikaan seurustella.

Aterian jälkeen siirryim-me laivan tanssialonkiin, jossa me vanhimmatkin pyörähtelimme muutaman tahdin, ennenkuin vetäy-dyimme hytteihimme lepo

mielessä. Säiden haltijakin suosi meitä järjestämällä meille kesän ensimmäiset hellepäivät ja matkan ajaksi tuulettoman meren.

Hiljaisuuteen tottunei-na emme kaikki osanneet nukkua, kun laivan koneet pitivät omaa konserttiaan ja helle hiipi myös hyttiimme, vaikka merellä pitäisi olla viileätä, kun merivesi oli vielä kylmää. Heräilimme ihanaan aamuun ja siirryim-me ruokasaliin, jossa laivan kylmät juomat virkistivät, ihmeesti maistuivat myös runsaan aamiaispöydän an-timet.

Kaunis on Tukholman saaristo, kun sitä katselim-me. Pian laiva lipuikin jo sa-tamaan. Osa joukostamme oli ostanut laivalta bussili-puut keskustaan. He kiiruh-tivat bussilla tavarataloihin katselemaan, mitä tuliais-ia Ruotsin halvalla kruunulla voisi saada.

Aili kokoili väkensä aino-aan auki olevaan kahvioon. Laivan henkilökunta jakoi kaikille ruusut, suuret kuin ylioppilasruusut, ja shamp-panjakupongit. Ajattelimme että onpas Wiking-line huo-maavainen meidän sukuko-ukouksellemme. Samppanjaa nautiskellessa tarina kävi ja kameratkin pelasivat. Kun risteilyväkeä alkoi tulla laivaan, ovelle tuli stuertti, joka jakoi ruusun kaikille matkustajille. Nyt selvi-si, ettei se ruusu ollutkaan vain meidän sukukokous-

Aili Finni toimi sukkokokoon-tumisen organisaattorina.

tamme juhlistamaan, vaan oli Wiking-linen juhlapäivä, tasan 50 vuotta oli kulunut siitä kun Wiking aloitti lii-kenteen Suomen ja Ruotsin välillä.

Tuli aika siirtyä katso-maan laivan kauppooja ja tekemään ne laivamatkaan kuuluvat pakolliset ostokset verovapaasta myymälästä. Päivälliselle oli Aili taas varannut meille pöydät yh-teen ryhmään, syötyämme menimme hetkeksi kuun-telemaan musiikkia, mutta musiikki oli väsyneelle mie-lle liian kovaa, eikä ketään tuttuja näkynyt. Niin me vanhimmat päätimme vähin äänin siirtyä hyttiimme. Il-ma oli jo jäähtynyt ulkona

ja hyttikin oli viilentynyt, nyt uni maistui. Aamulla virkistyneinä kokoilimme tavaramme lähtövalmiik-si, ihme kyllä laukkumme olivat tulleet entistä paina-vimmaksi.

Vähän ennen satamaa meidän väkemme kokoon-tui käytävään jättämään haikeita jäähyväisiä. Matka oli ollut antoisa ja suku-laisuussuhteita syventävä. Heräsi myös ajatus Ailin lausumana - tämä ei jää tä-hän, vaan uusitaan niin että työikäisetkin voivat tulla mukaan.

Reino Rainetsalo

Sukua koolla laivan ravintolassa.

Muutos maisemassa

Suomen maatalousmuseo Sarassa 30.6. – 31.8.2009

Muutos maisemassa on Sarassa heinä-elokuussa 2009 esillä oleva valokuvanäyttely, joka esittelee suomalaisten maaseutu- ja perinne-maisemien ominaispiirteitä sekä niille luonteenomaisia muutoksia. Näyttely perustuu Tapio Heikkilän valokuvataiteen tutkimushankkeeseen ”Visuaalinen maisemaseuranta”.

Heikkilän kehittämän valokuvausmenetelmän avulla dokumentoidaan kulttuuri-maisemia ja niiden muutoksia. Menetelmä perustuu systemaattiseen uudelleenvalokuvaukseen, jossa sama maisema kuvataan määrävälein – samasta pisteestä ja identtisin rajauksin.

Visuaalisuus, näkemällä havaittava, kuuluu maiseman

perusominaisuuksiin. Maisemaan kuuluu myös muutoksellisuus: maisema vaihtelee ja muuttuu alin omaa, hetkestä ja paikasta toiseen. Maisemat muuttuvat kahdella tapaa. Palautuva vaihtelu on säätiloista, vuorokaudenajoista ja vuodenkierrosta syntyvää syklisyyttä; siinä piilee suuri osa maiseman esteettisestä kiinnostavuudesta. Varsinaiset maisemamuutokset taas jättävät maisemaan lähtemättömät jälkensä, jotka voivat olla peräisin luonnonmullistuksista tai maankäyttöä muuttavista ponnistuksista, usein maisemaan vaurioita tuovista.

Visuaalinen maisemaseuranta on esitelty kansainvälisesti Eurooppalaisen

maisemayleissopimuksen seurantaan soveltuvana menetelmänä, ja sen käyttöönottoa suunnitellaan jo ainakin Ranskassa ja Portugalissa. Sen lisäksi Heikkilä on tehnyt menetelmän mukaiset alkukuvaukset Länsi-Afrikan Beninissä.

Visuaalisen maisemaseurannan kuvausten pääkohteena Suomessa ovat olleet 13 maisema-aluetta eri puolilla maata ja 48 eteläsuomalaista niittyä. Kuvauksia on tehty vuosina 1996–2007. Aineisto taltioi maamme viljely- ja perinne-maisemia ja niiden muutoksia Suomen EU-jäsenyyden alkuajoista lähtien. Toisintokuvauksia on tarkoitus jatkaa edelleenkin.

Visuaalisen maisema-

seurannan valokuvaajina ovat Heikkilän lisäksi toimineet Oiva Hakala, Martina Motzbäuchel ja Tuula Vehanen.

Tapio Heikkilä (s. 1958) on helsinkiläinen biologi ja valokuvaaja, joka työskentelee maisemanhoidon ylitarkastajana ympäristöministeriössä. Taiteen tohtorin tutkinnon hän teki valokuvauksesta Taideteolliseen korkeakouluun vuonna 2007, aiheenaan Visuaalinen maisemaseuranta.

Lisätietoja: Suomen maatalousmuseo Sarka, Vanhankirkontie 383, 32200 Loimaa, p. (02) 763 77 00, info@sarka.fi, www.sarka.fi.

Matti Merta veivissä ja Heikki Kirvelä kuskin pukilla jyrättävät masinistipäivän alkuun pukkimajorin käynnistyksellä.

Musiikin mukana Karjalan kunnaila

Sisarusparvemme nuorimalta ”pikku Myyltä” eli Raijalta onnistuu yllätyksen järjestäminen. Posti on muutaman kerran tuonut pikkupaketin, joka on sisältänyt kasetin ja toivotukset: ”Mukavia hetkiä ja tunnelmaa Karjalaisen musiikin parissa”. Ja niitä on ollut, sillä kasetteja kuunnellessa voi laulujen mukana tehdä kiertomatkan Karjalan kunnaille.

Lauluissa muistellaan ja kaipaillaan Karjalan kaunistuontoa, monia eri paikkoja, järviä, polkuja, naisia, miehiä.

Kappaleet ovat varmasti monille tuttuja ja olen niistä tähän poiminut muutamia lauseita.

Matkan voi aloittaa vaikka Karjalaisilla kieseillä, sillä ”kuin Karjalaiset kieseikäräyt on elämämme tää.”

Hauskanpitoa Viipurissa

”Viipurissa viivähdin mä viikon verran vaan...” Ja vaikka vierailija sai siellä votkaturistin maineen, nais-

ten suhteen kävi melkoinen tuuri. Tanjaa tanssitteli pyöreän tornin hämärässä, Sirkkaa saatteli Torkke-liin, linnan sillalla Linda hurmasi kauniilla katseella ja maatuskaakin melkein pussasi. Ja tanssia sai siellä aina arkena ja sunnuntaina sellanen ol Viipuri, sellanen ol Viipuri Karjalaisten kaupunki.

Ruokia kaipahtiin

”Vuoksen juoksu, piiraan tuoksu, rauha lauantainen...” eikä saa hailia happamia, noita koiviston äijän tappamia, mutta Laatokan lohtakin syötäisiin, jos sitä jossakin myötäisiin. Muisteltiin Viipurin rinkeleitä, Suojärven sultsinolta, harmiteltiin etteivät enää liho Sakkolan porsaatkan.

Kaupauksen kirjeitä

Sota-aikana korsuissa kirjoiteltiin kirjeitä ja niissä unelmoitiin tietenkin, mistäs muusta kuin naisista. ”Nään aina katseen silmiesi, kaaren punahuuliesi, terveisiä mailta Karjalan.”

Mutta unelmatkin sär-

kyivät joskus, ”miks täytyi käydä mulle näin et osattomaks onnesta jäin.”

Ja olihan niitä monia muitakin naisia. Vanha Kivennapalaisäijä neuvoi: ”ota poika Karjalasta nainen, niin sä onnen löydät ikuisen.” Etsimisen jälkeen löytyikin Karjalan Marjaana.

Aunuksen helmeä, Anjaa, taas kosiskeli Vasili ja Vanja, politrukki komissari, mutta rukkaset he hältä sai. Sortavalan Marjasta halusi oman kullan ottaa, Laatokan morsiamelle lauloi laulun pienen, mutta niin vain jäi rantaan Laatokan, morsian, oli Kannaksen Katjaa, Terijoen tulisilmää ja monia muita. Lavijärven tyttönen sai evakkoon lähtiessä vain nukan muistoksi matkalle.

Rajojen auettua

”Oot Hiitola meille sä muistojen maa..., kuvas Kurkijoki kauniina elää...”

”Kotikunnaille tein minä retken, talon paikkaa sieltä etsin mä hetken, kivijalka, kun löytyi se sieltä oli kyyneleet kyyneleet vaan.”

Kunnaita kierrellessä ”vapauden lunnaat täällä nähdä saan, rempallaan on kunnat rakastetun maan.” Mutta siitä huolimatta ”kukkivat kummut Karjalan, kuin morsian hunnussa ja siel kukkii pihapihlajat ja kotikuuset kuiskivat, oot rakkahin sä muistoinen, mun synnyinseutuni.”

Ja vaikka ”kaik män, eikä piisantkaan, siitä huolimatta ”olis mahtava takaisin menä, oi koko Karjala syliini lennä.”

Tämän Karjalan kunnaille tehdyn musiikkimatkan voi päättää sanoihin: ”muistat sie viel, muistat sie viel, mite siel iltasi soi satakiel, muistat sie viel, muistat sie viel, missä ei oo nii ko siel...”

Musiikin mukana Karjalan kunnaila kierteli yks Tattarin tytöistä eli Ritva (synt. Hiitolan Nehvolassa).

Hyvää kesän jatkoa kaikille Kurkijokelaisen lukijoille!

Vanhat koneet ja entiset työtavat

Maan Mainio Masinistipäivä jyrähtää käyntiin vanhojen hytittömien traktorien kulkueena Loimaalla perjantaina 24.7.2009 klo 12.00.

Kymmenien traktoreiden kulkue lähtee torille Leppäkuljankadulta reittinä Tampereentie – Turuntie – Väinämöisenkatu – Kauppalankatu – Vesikoskenkatu – Heimolinnankatu – Pekankuja – Turuntie ja takaisin lähtöpisteeseen. Kulkueseen halukkaat traktori-miehet, sekä -naiset voivat ilmoittautua Matti Merralle puh. 0400 – 797 707.

Varsinainen Masinistipäivä on la 25.7.2009 klo 9.00 alkaen Merran tilalla, Haarantie 180. Vuoden teemana on salaojituksen salat sekä salaojituksen kehitys Loimaan seudulla. Työnäytökset vanhoilla telalustaisilla salaojakoneilla, joissa on iso kaivupyörä. Kyntönäytös vanhoilla traktoreilla, joita tulee mukaan kymmenkunta, mm. Matti Merran kunnostama Massey Harris 130- luvulta, joka vetää 3-siipisiä auroja. Paikalla on paljon maamoottoreita, vanhoja autoja, mopoja, moottoripyöriä, puimakone, sekä vanha raamisaha.

Entisiä työtapoja ja työnäytöksiä on tekemässä mm: hirrenveistäjä, veitsenhioja, puosorvari, seppä, vihrantekijä, savenväläjä, pärehöylääjä, tuohimestari Laitilasta, moottorisahateilija Kärkölästä, puimakone, sekä lapsille (pienois) traktorin taitoajorata.

Näytteillä on myös mm. kahvimyllyjä, työkaluja sekä kotieläimiä.

Aina yhtä suositussa lölynheittokilpailussa mitellään Saviseudun mestaruudesta. Pelimannimusiikki viihdyttää yleisöä koko päivän.

Nälissään ei masinistipäivänä tarvitse olla. Alueella on tarjolla plättiä, grillimakkaraa, kahvetta, pullaa ja kenttäkeittiöstä saa makeaa lihakeittoa. Ohjelma jatkuu klo 17.00 saakka.

Päivän päätteeksi on vanhanajan harmonikkatanssit Merran suulissa klo 20 – 01.

Musiikista vastaavat Hannu ja Hattu sekä paikalliset pelimannit.

Masinistipäivän järjestäjinä ovat: Loimaan PVY, Loimaan 4H-yhdistys, sekä Saviseudun harmonikkamiehet.

Erkki Rahkola & Carl-Fredrik Geust:

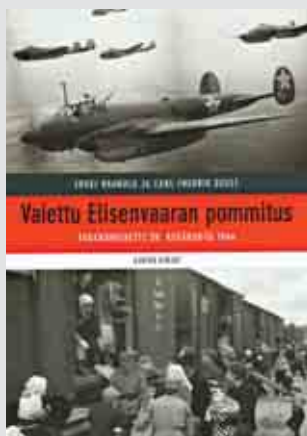
Vaiettu Elisenvaaran pommitus

Evakkohelvetti
20. kesäkuuta 1944
Ajatus Kirjat.
Kovat kannet
17 liitettä, valokuvia,
288 sivua, ovh 38 €

Nouda tai tilaa Kurkijokelaisen toimistosta

35 €

Koulukuja 7, 32200 LOIMAA
Puh. (02) 762 2551, 050-521 3336
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi

Kurkijoen Pitäjäjuhlat

8.-9.8.2009 Loimaan yhteiskoululla

Ihminen ei ole kone

Reippailu luo tärkeää tasapainoa suorituskeskeiseen arkeen

Sosiaali- ja terveysministeriön valtakunnallinen Terveystietä edistävän liikunnan neuvottelukunnan perheliikuntaverkosto on määritellyt vuoden 2009 perheliikunnan teemavuodeksi. Kesäkuun alussa käynnistynyt Reippailutalkoot-hanke painottaa niin ikään perheiden yhdessäolon merkitystä helpon ja hauskan liikunnan — reippailun — merkeissä.

Reippailutalkoot -hankkeen (www.huimala.fi/reippailutalkoot) asiantuntija Arja Sääkslahti Jyväskylän yliopistosta on mukana myös STM:n perheliikuntaverkostossa. Hänen mukaansa ihminen ei ole kone, jolta voidaan vaatia jatkuvasti enemmän ja enemmän yksilötason suorittamista esimerkiksi työpaikalla. Liikuntaa yhdessä muiden kanssa tarvitaan tasapainottamaan älyllisiä toimintoja korostavaa suorituskeskeistä arkea.

– Nyky-yhteiskunnan suorittaminen perustuu laajasti kognitiivisille toimin-

noille ja silloin on vaarana, että sosiaalinen ja fyysinen puoli ihmisestä jää huolehtimatta. Reippailulla vastataan fyysisen aktiivisuuden tarpeisiin ja saadaan mahdollisuus myös sosiaalisiin kontakteihin. Se tasapainottaa kognitiivisuuden ylivaltaa, Sääkslahti sanoo.

Sääkslahden mukaan reippailu eli liikunnan ja sosiaalisten kontaktien tasapaino lisää päivittäistä hyvinvointia, ja pitkällä aikavälillä se myös näkyy myönteisinä terveysvaikutuksina.

– Jokainen sairauspäivä kuormittaa yhteiskuntaa ja aiheuttaa kustannuksia.

Aikuisten tehtävä huolehtia lasten liikkumisesta Sääkslahden mukaan aikuisten lisäksi myös lapsille ja nuorille on tarpeellista korostaa riittävän liikunnan merkitystä. Lapset ja nuoret liikkuvat entistä vähemmän, ja kognitiiviset toiminnot hallitsevat helposti heidän elämänsä.

– Lapsille ja nuorille

suunnatut liikuntasuosituksset eivät ole liioiteltuja. Aikaisemmin tuiduttuuduttiin ajatukseen, että koska lapset tuntuvat touhuavan koko ajan, heidän liikkumiseensa ei tarvitse kiinnittää huomiota. Samalla unohdettiin, että kasvava lapsi ja nuori tarvitsee kasvun ja kehityksensä tueksi enemmän liikuntaa kuin aikuinen, jonka fyysinen kasvu on jo päättynyt. Aikuista ja lasta tai nuorta ei voi suoraan verrata toisiinsa.

Ääri-ilmiöt, kuten pitkään vuodelevossa olleet sairaat lapset, herättivät huomaamaan liikkumattomuuden haitat pitkällä aikavälillä.

– Mikäli lapsi ei liiku riittävästi, se kostaatuu erilaisina terveydellisinä haittoina ja haasteina arjen motorikassa (kuten vaikkapa tavallisessa kävelyssä) myöhemmin elämässä.

Jokaisen lapsen kasvu ja kehitys on yksilöllistä. Asiantuntijaryhmät ovat lähteneet siitä, että fyysisen

aktiivisuuden minimimäärä (alle 8-vuotiaat 2 h/päivä ja 7-18 -vuotiaat 1-2 h/päivä) tulisi täyttyä jokaisena päivänä.

– Jos minimimäärä joskus jää saavuttamatta, se ei haittaa, mutta aikuisten tulee huolehtia että minimisuosituksen alle jääviä päiviä ei tule useita.

Reipas keho, reipas mieli!

Nykypäivän vähän tai ei lainkaan liikkuvat lapset ja nuoret huolestuttavat Sääkslahtea. Kognitiivisuus korostuu koulussa, harrastuksissa ja työelämässä, ja luonnollisen liikunnan sekä sosiaalisten suhteiden määrä voi surkastua lähes miniiniin. Vähäinen liikkuminen heijastuu myös mielen hyvinvointiin.

– Nyt jo on liian paljon esimerkkejä siitä, miten nuoret lukiolaiset (erityisesti tytöt) uupuvat, kolmekymppiset nuoret aikuiset hakeutuvat masennuksen takia pitkille sairauslomille jne.

Ihminen on kokonaisuus, jossa kaikkien osa-alueiden tulee olla tasapainossa keskenään, ja siksi pitää olla aikaa ja mahdollisuuksia huolehtia fyysisen aktiivisuuden tarpeen päivittäisestä tyydyttämisestä. Samalla on huolehdittava siitä, että sosiaalinen kanssakäymi-

nen muiden ihmisten kanssa ei unohdu.

Sääkslahden mukaan lasten liikkumattomuuden eri seurannaisvaikutukset on nähtävissä jo nyt. Esimerkiksi suuri osa aikuisista ei enää tiedä, kuinka paljon lapsi jaksaa kävellä.

– Hämmästyttävän suuri osa vanhemmista ei usko, että alle kouluikäinen lapsi jaksaa kävellä 1-2 kilometriä, ja seitsemänvuotias koululainen jaksaa hyvin kävellä 2 kilometrin koulumatkan. Jos sellainen matka väsyttää, silloin lapsi on liikkunut vaarallisen vähän varhaislapsuutensa aikana.

Tietokone ei korvaa hienomotoriikkaa

Sääkslahden mielestä on järkyttävää, kun tavallisille ensimmäisen luokan oppilaille suunnitellaan tietokonetta helpottamaan lukemaan ja kirjoittamaan oppimista, koska lapsen hienomotoriikka ei riitä kynä- ja paperitehtäviin.

– Suuntaus heijastaa tietämättömyyttä ihmisen hermostollisesta kehityksestä: hienomotoriikka ei voi kehittyä, ennen kuin karkeamotoriikka on kehitetty tiettyyn pisteeseen. Jos lapsen hienomotoriikka ei riitä kirjoittamiseen, hän ei tarvitse tietokonetta, vaan liikunnallisia leikkejä,

jossa voi harjoitella koko kehon käyttämistä! Vastaa sitten kun hän hallitsee riittävästi omaa kehoaan, hän on valmis hienomotorisille tehtäville.

Perheet yhdessä reippailemaan

Sääkslahti muistuttaa, että vanhemmilla on kasvatusvastuu lapsista ja siksi heidän tulee huolehtia siitä, että lapsi saa joka päivä vähintään minimiannoksen liikuntaa.

– Lapset omaksuvat aikuisten asenteen fyysisyyttä kohtaan. Kaikkein paras esimerkki on se, että lähdetään reippailemaan yhdessä: leikkimään lähipuistoon, uimaan, metsäretkelle tai vaikka hiihtämään. Ollaan yhdessä, koetaan yhteisiä asioita, opitaan yhdessä uutta ja riemuitaan jokaisen olemassaolosta!

Reippailutalkoot on tuottanut perheille joukon reippailuvinkkejä, joihin voi käydä tutustumassa talkoosivustolla osoitteessa www.huimala.fi/reippailutalkoot

Perheet voivat myös ehdottaa omia reippailuvinkkejä sivulla julkaistaviksi.

Lisätietoja:

Nina Alivirta,

Reippailutalkoot-tiedotus,

p. 040 589 7752,

nina.alivirta@pilgrim.fi

34 vuotta sitten...

Siitä tulee siis kuluneeksi 25 vuotta,

jolloin tämä nuorukainen synnnyttiin. Se oikeastaan pantiin alulle Pekon silloisessa eduskunta-asunnossa. Syntymiseen ei sitten men-nytkään aikaa kuukausia vaan jo muutaman viikon perästä oli lapsi valmiina. Heiveröinen ja hento se oli - heilui kovasti elämän ja kuoleman välillä, mutta elämä voitti. Auttajia ei synnytyksessä näkynyt, se tapahtui hiljaisuudessa. Pekko auttoi synnytyksessä Helsingissä

ja me Härmäläisen Sylvin kanssa teimme parastamme paikan päällä, ja tulihan se lehti vaan ihmisten ilolle.

Lapsen syntymästä ruukataan aina kertoilla ystäville ja niin piti tehdä silloinkin. Se ei ollutkaan helppoa se tiedottaminen. Olivathan ystävämme tai oikeastaan ystäviksi toivomamme kaikki hajaantuneet pitkin maata ja maailmaa. Löytyi niitä sentään osoitteita ja tieto levisi. Ensimmäinen kontakti

oli saatu. Ehkä suurimpana huolena oli kuitenkin rahan puute. Penniäkään ei lapsen syntymisen varalta ollut kootuna ja monta olisi tarvittu. Kerjuulla käytiin ja aina sen verran saatiin kokoon, että seuraavaa päivää voitiin ajatella. Ei silloin annettu äidin eikä isän palkkaa, välttämätön vaan lapselle hengen pitimiksi. Ainahan ennen lapsen syntymää ajatellaan lapselle nimeä, niin tehtiin silloinkin. Monenlaisia nimiä oli ehdolla, erilaisia vivahteita ajateltiin, mutta tämä nykyinen sille sitten annettiin.

Ulkonäköä ja kokoa ei siinä vaiheessa oikein osattu arvella, oltiin vain onnellisia jokaisesta viikosta, jonka rakas pienokaisemme jaksoi hengissä selvitä. Vähitellen ystäviä ja ystävällisiä avustajia alkoi ilmaantua ja näin tilanne helpottui. Ei se lapsiparka ole suurten rahojen kanssa koko ikänään päässyt pelaamaan. Oppivuodet läpäistyään se on sentään

päässyt vakiinnuttamaan asemaansa ja tömyttää jo vakain askelin eteenpäin.

Suuren loisteliaaseen tulevaisuuteen eivät sen synnyttäjät toki uskoneetkaan, mutta uskoivat ystäviensä uskollisuuteen. Tässä uskossaan eivät he, eivätkä nuorukaisen vaalijatkaan ole pettyneet. He tunsivat ja tuntevat sen ystävyiden ja saman rakkauden, jota tämä jo melkein miehen ikään ehtinyt nuorukainen jatkuvasti saa.

Se tarvitsee uskollisuutta ja muistamista eläkkeeseen, ja toivotaan tämän suhteen jatkuvan. Monet uskollisimmista ystävistämme ovat jo siirtyneet ajasta iäisyyteen, mutta uusia voimia on astumassa entisten tilalle. Tämä onkin nuorukaisemme elämisen ehto. Parhaat kiitokseni yhteisistä päivistä ja vuosista, ja toivotaan parhainta onnea sekä uutta virkeyttä tuleville vuosille.

Terveisin,
Toivo Taitonen

Edellä olevan jutun isäni Toivo Taitonen kirjoitti Kurkijokelaisen 25-vuotis juhlanumerossa, joka ilmestyi 25.10.1975. Jutussa isäni muistelee Kurkijokelaisen ensimmäisiä taipaleita monimutkaisen ja vaikean syntytönsä jälkeen. Usein isä kotona kertoi huolistaan Kurkijokelaisen tulevaisuuden suhteen, sillä vaikeaa oli tyhjästä aloittaa lehden tekeminen. Monelta oli kysytty kiinnostusta tai mahdollisuutta toimia lehden ensimmäisenä päätoimittajana, mutta kukaan ei oikein halunnut sitä tehdä.

Lopulta isäni tarttui härkää sarvista ja aloitti lehden valmistelemisen. Siitä muodostuikin työn ja osittain tuskanikin taival, sillä monet asiat olivat

epävarmalla pohjalla. Usean muun lehden tulevaisuuteen uskoneen kanssa hankittiin mainostajia ja kirjoittajia. Lehdelle piti saada myös tilaajia, mutta Kurkijoelta evakkoon lähteneiden osoitetietojen selvittelyminen oli työn takana. Alusta asti - samoin kuin nykyisinkin - ajatuksena oli, että kaikki Kurkijokelaisen lukijat ovat myös lehden toimittajia, koska jokaisella evakkoon lähteneellä oli ja edelleenkin on paljon muisteltavaa sekä kerrottavaa. Sitä varten Kurkijokelainen tarjosi hyvän maaperän jo vuoden 1949 marraskuusta alkaen, jolloin ensimmäinen numero ilmestyi.

Jaakko Taitonen

Kurkijoen Martat toimivat kesälläkin

Olemme olleet kahdella pöydällä järjestämällä ketjukoulutuskurssilla, ensin Loimaan Ammatti- ja aikuisopiston Myllykyläntien yksikössä ”Tervetuloa juhlaan” -opetuksessa, jossa oli alustuksia ja esitelmää, sekä käytännössä juhlan järjestämisen opetusta. Kurkijoen yhdistyksestä ja toimintaryhmistä oli paikalla kuusi henkilöä, kaikkiaan paikalla oli kaksitoista osallistujaa. Toinen ketjukoulutuskurssi järjestettiin Kyrössä ”Mausta, jätä jälki” -kurssi, jossa yhdistyksestämme osallistujia viisi henkilöä.

Marita Ventto järjesti aiheista omassa Kauhanojan toimintaryhmässään jatkokoulutusta. Aromäen-Piltolan toimintaryhmä järjesti Kemppisellä kaikille Marttoille avoimen tilaisuuden samoista aiheista, sielläkin esitelmän erilaisten sokerien ja suolojen käytöstä piti puheenjohtaja Marita Ventto. Osaa ”Tervetuloa juhlaan” -reseptejä kokeiltiin kursin aikana, osa oli jo tehty etukäteen. Voi sanoa että ilta oli onnistunut, olihan meillä omien marttojen lisäksi kahdesta eri yhdistyksestä yhteensä kaksi henkilöä.

Toukokuussa yhdistys järjesti Järvisen kauppuutarhassa puutarhaillan, siellä saimme paljon tietoa puutarha-asioista ja kasveista. Tarjoamansa tiedon lisäksi Järvisen kauppuutarha oli järjestänyt nautittavak-

semme kahvia ja leivoksia, kiitokseksi lahjoitimme ”Se On Sata” -kirjan. Martoilla oli myös tilaisuus ostaa edullisia taimia ja kukkia. Tänä vuonna äiti-lapsi -ryhmälle lettukestit järjesti Kanta-Loimaalla Kurkijoen Marttayhdistys, eri toimintaryhmistä töissä viisi Marttaa, sielläkin yhdistyksemme puheenjohtaja esitelmöi ”mausta, jätä jälki” -aiheesta. Marita oli keittänyt uudenlaisella marmeladi-hillosokerilla pakastemarjoista letuille pilloa, joka valmistuu ihan muutamassa minuutissa. Tämän jälkeen on ollut pieni hiljaisempi kausi, mutta menojen tahti kyllä kiihtyy kun kesäteatterikausi alkaa ja Kurkijoki-juhlasta on paljon puuhaa, niin yhdistyksellä kuin toimintaryhmilläkin. Aromäen-Piltolan toimintaryhmällä oli kaikille avoin vastan/vihdantekotilaisuus Pappisissa, ryhmästämme osallistui seitsemän henkilöä, valitettavasti muut ryhmät eivät olleet edustettuina. Pääopettajana toimi Risto Kylä-Utsuri ja apuopettajina Elsa ja Väinö. Hirvisoppaa, kahvia ja torttua olisi kyllä riittänyt suuremmallekin vastanteon opiskelijaporukalle. Vastoja kyllä valmistui tulevan talven tarpeisiin riittävästi.

Kesän mittaan jatkuvien rantasaunailtojen kokoontumisajat on jo useissa toimintatyhmissä lyöty lukkoon.

Eevi

Is the finnish house warm?

Onko suomalaistalo lämmin?

"Kyllä, mutta se on liian vanha, se on rakennettu ehkä 1937 – 1939. Niinpä olen päättänyt remontoida sen." (Englanninkielisen vastauksen oli kirjoittanut nimimerkki Alekko, 17. syyskuuta 2007.)

Surffailin internetissä Laatokan rantoja Googlen Earth –karttaohjelmalla keväällä 2008. Kurkijoelta löytyi useita kuvapisteitä, joihin oli tallennettu kauniita maisemakuvia. Yksi kuva yllätti. Piti hieraista silmiä. Onko tämä totta? Kaivoin varmistukseksi esiin valokuvan, jonka olin ottanut Karjalan matkalla 1990. Tietokoneen ruudulla näkyvä kuva ja hieman vapisevassa kädessäni oleva valokuva esittivät varmasti samaa vanhaa karjalaistaloa: Kaarlo ja Heikki Kuosan kotitaloa Kurkijoen Soskuan kylässä. Taloa, jossa olin ollut Keuruulla

syntymäni jälkeen vuodet 1942-44. Itse en muista sen enempää syntymästäni kuin Soskuassa olostakaan. Onpahan vaan tullut otettua ensimmäiset juoksuaskeleet Kurkijoella. Niistä ja geeniperimästä johtuen tunnen juurieni olevan Karjalassa.

Kesän 1990 kotiseutumatkalla mukana olivat äitini Anna ja kummitätini Aune (Lötjösen tyttäriä Rummunsuolta) sekä muutama serkku. Soskuan taloa piti silloin datsanaan eläkkeellä oleva punaeversti. Vastaanotto oli ystävällinen, vaikka ei ollut yhteistä kieltä. Seuraavan kerran poikkesin Soskuun heinäkuussa 1993. Eversti oli vanha ja väsynyt. Makaili huopatossut jalassa peräkammarin sängyssään ja suri edesmennyt vai-moan. Jätin hänelle edellisellä käynnillä ottamiani valokuvia.

Kurkijokelaisen lukija-

matkalle 4.-7.6.09 lähdin edelle kerrotun internetkuvan innoittamana. Millainen remonttimies on englannin kieltä osaava Alekko? Mukaan lähti pojanpoikani Pyry 13 v. Matkan jännityksellä odotettu pääkohde, Soskuan retki, alkoi Mihailin hotellilta lauantaiaamuna 6.6. Ilmassa oli selvästi urheilujuhlan tuntua. Varsinkin kun saimme mukaan Antin ja Juhon hyvin varustautuneen kuvausryhmän.

Matka Lopotista Soskuun ei ollut pitkä. Nuori kuljettajamme sompaili sen pikku maasturilla ongelmita. Henkilöautoa olisi jouduttu varmasti työntämään. Soskuan joen ylityskin onnistui kapeaa ponttoonisiltaa pitkin. Sillan kantavuuden kuljettaja kävi kokeilemassa tasajalkaa hyppimällä. Näin päästiin autolla aina koulun mäelle asti, josta tuttu talo oli enää parin sadan metrin

Soskuan Kuosa 2007, Alekkon kuva internetistä

päässä. Vanha suomalaistalo oli saanut uuden punaisen peltikaton mutta näytti autiolta. Alkuperäinen puna- ja keltamultaseinämaali oli edelleen tallella.

Vanhaa Soskuan kansakoulua asuu eläkkeellä oleva majuri. Saimme hänet ymmärtämään mielenkiintomme kohteen, vaikka venäjän kielen osaamisemme ylsi tuskin viiteen sanaan. Kieliongelmat ratkaistiin uudella tulkiteknikalla. Autonkuljettaja soitti työstäväilleen. Puhui jotakin venäjäksi ja ojensi sitten kännykkänsä minulle. Arina niminen tyttö osasi hiukan suomea ja englantia, joten ymmärsimme toisiamme. Sitten annoin puhelimen takaisin autonkuljettajalle ja taas puhuttiin venäjää.

Majurilla oli naapuritalon avaimet ja hän lähti avaamaan oven. Olimme saapuneet päämäärämme. Talossa oli täysremontti.

Iso leivinuuni oli purettu. Poissa oli myös tuvan ja keittiön väliseinä, jonka venäläiset olivat rakentaneet isoon tupakeittiöön Talvisodan jälkeen. Lattialankut oli irrotettu ja hyvin säilynyt rossipohja oli näkyvissä. Vahvat pohjahirret olivat vielä täyttä puuta. Tarkoitus oli ilmeisesti lämpöeristää alapohja. Talon vanhoista asukkaista kertoivat seinätapetit, vanha peili ja sivusta vedettävä puusohva. Rakennuksen yläkertaan oli tulossa pari uutta huonetta. Pitäähän datsassa olla venäläistyyliin vähintään kaksi asuinkerros-

ta! Liki 100-vuotiaan karjalaistalon vankka peruskunto oli hyvä esimerkki suomalaisesta kirvesmiestäidosta. Toivottavasti remontoijalla on osaamista ja taitoa niin, että talo elää vielä toiset 100 vuotta. Jätin koululle Alekkolle terveisiksi Kurkijokivalssi-CD:n ja sähköposti-osoitteeni. Saas nähdä tuleeko joskus postia. Toivossa on hyvä elää ja ehkä päästä katsomaan remontoitua lämmintä suomalaistaloa, joka on rakennettu jo kauan ennen Talvisotaa.

Osmo Kuosa

Sama talo remontissa 2009. Kuva Pyry Kuosa

Lomalla sattuu...

Paikalliset ärsyttävät.

Ulkomailla luonto ei aina ole brittituristin mieleen:

"Jouduimme jonottamaan ulkona, täysin vailla ilmastointia."

"Moskiitto puri minua. Kukaan ei kertonut, että ne purevat."

Joskus myös paikalliset ja maan kulttuuri ärsyttävät turistia:..

"Täällä on liikaa espanjalaisia. Vastaanottotiskillä puhutaan espanjaa. Ruoka on espanjalaista. Täällä on liikaa ulkomaalaisia."

"Paikalliset laiskat kauppiat sulkevat kaupansa ovet iltapäivisin. Minulla oli usein tarvetta ostaa jotain juuri heidän "siestansa" aikana. Se tulisi kieltä."

"Matkustin lomalle Goaan Intiaan. Minua kuvotti se, että joka ravintolassa ruoka maustettiin currylla. En pidä yhtään mausteisesta ruoasta."

Muita loman epäoimistumiseen vaikuttaneita valituksen aiheita:

Erään matkailijan mielestä se, että Aasian-lomalla sataa monsuuniaikaan, on korvauksien paikka.

Turistien mielestä esitteissä ei myöskään kerrota tarpeeksi selkeästi hotellihuoneeseen ulkoa tulevista torakoista eikä siitä, että turkkilainen vastaanottovirkailija ei puhu suomea.

Lomalaiset ovat kirjelmöineet valituksia myös taksien hinnoittelukäytännöistä Bulgariassa ja vaatineet matkanjärjestäjiltä toimenpiteitä egyptiläisten basaarikapustelijoiden huutelun kitkemiseksi.

Jotkut turistit ovat toivoneet, että matkatoimisto voisi muuttaa lomakohteen juomarahakulttuurin suomalaisiksi.

Myös erilaisten matkalla puhkeavien sairauksien syitä etsitään lomalla varsin luovasti. Vai kuinka usein olet kuullut vyöruusuista, joka johtuu lentokoneen pomppivasta laskeutumisesta?

Eskon puumerkki

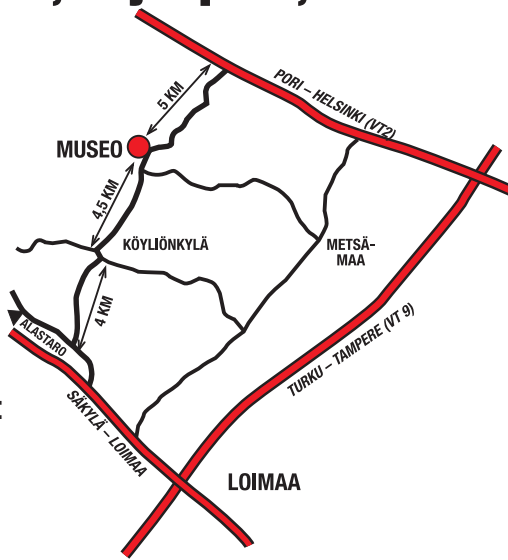
Kurkijoki-museo

**Kojonperäntie 446, Kojonperä,
Loimaa**

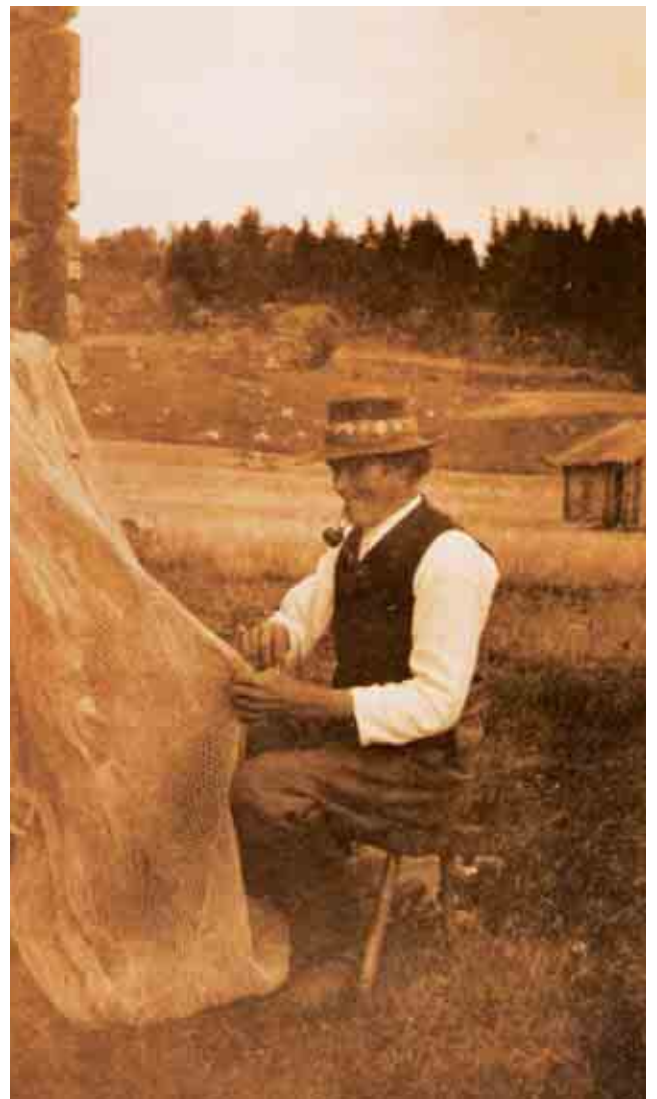
**Avoinna
sunnuntaisin
klo 12-16.**

**Pitäjäviikonlopun aikana
avoinna VAIN lauantaina
8.8.2009 klo 12 - 16**

Muulloin esittelystä sovittava:
Eino Vepsä,
puh. 0500-875 211 tai
Antti Eklund,
puh. 050-342 6608

Kuvia vuosikymmenien takaa

Isoeno Juhana Martinpoika Torikka, synt. 22.3.1841 Kurkijoen Riekkalassa. Kuvan omistaa Annikki Söderholm o.s. Kylliäinen

Suuren yleisösuosion saanut MAAN MAINIO MASINISTIPÄIVÄ Loimaan Haaralla la 25.7.2009 klo 9-17.00.

Ohjelmassa mm: paljon maamooottoreita, vanha raamisaha, vanhoja autoja, mopoja, moottoripyöriä ja traktoreita. Entisiä työtapoja ja -näytöksiä mm. työnäytös salaajituksen saloista, kyntönäytös vanhoilla traktoreilla, hirrenveistäjä, savenvalaja, veitsenhioja, puosorvari, tuohimestari, seppä, vihrantekijä, moottorisahataiteilija, pärehöylä, puimakone, lapsille (pienois) traktorin taitoajorata. Näytteillä on kahvimyllyjä, työkaluja, kotieläimiä. Löylynheitokilpailu Veteraanien kentäkeittiöstä lihasoppaa.

Vanhanajan harmonikkatanssit
Merran suulissa klo 20-01
orkesterina Hanuri ja Hattu sekä pelimanneja.
Haarantie 180, Loimaa. Opastus 9-tieltä.
Tiedustelut p. 0400-797 707.

Liput: päivälippu 5€,
lapset ilmaiseksi, tanssilippu 5€

Vanhon hyttömien traktorien kulkue
Loimaalla pe 24.7.09 klo 12.00
Leppäkuljunnkadulta torille

Järjestäjinä: Loimaan PVY,
Loimaan 4H-yhdistys Saviseudun Harmonikkamiehet.

Loimaan nahkatehtaan entinen höyrykone ja generaattori vuodelta 1921.

Kurkijokelainen Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaalija.

Tilaa nyt Kurkijokelainen, kaksi kertaa
kuukaudessa ilmestyvä pitäjälehti!
Vuosikerta vain 35 eur. Tilattuna alle 1,50 eur/kpl.

Tilaan Kurkijokelaisen

☐ Itselleni ☐ Lahjaksi

Lehden saaja

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Lahjatilauksen maksaja:

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Pvm. _____

Allekirjoitus: _____

Palauta kuponki kirjokuoressa osoitteella:
Kurkijokelainen, Koulukuja 7, 32200 LOIMAA
tai tee tilaus sähköpostiosoitteessamme:
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi

Kirjoitus- kilpailu

Kurkijoki-Säätiö ja sanomalehti Kurkijokelainen julistavat kirjoituskilpailun, joka on avoin kaikille, joilla on muistoja ja kokemuksia ajalta, jolloin karjalaiset oli siirretty uusille asuinsijoille. Sopeutuminen, oman maan hankinta, rakentaminen sekä vastaan tulleet muut vaikeudet koettelivat tuolloin siirtoväkeä usein jopa kohtuuttomasti. Mutta oli myös ilon ja onnen hetkiä, jotka antoivat toivoa ja uskoa tulevaisuuteen.

Kirjoittakaa niistä, mieluummin koneella, ja lähettäkää tuotoksenne 30.9.2009 mennessä osoitteella: **Sanomalehti Kurkijokelainen, Koulukuja 7, 32200 LOIMAA**. Kuoreen merkintä: "Kirjoituskilpailu" ja nimimerkki. Kuoren sisälle on laitettava kirjoituksen lisäksi suljettu kuori, jonka päällä on nimimerkki ja sisälle on laitettava paperi, jossa on nimimerkki ja kirjoittajan nimi ja osoite sekä puhelinnumero. Lisätietoja tarvittaessa voi soittaa numeroon 0500875211 (Eino Vepsä).

Kurkijokelaisella on oikeus julkaista vastikkeetta kaikki kirjoitukset ja ne jäävät Kurkijoki-Säätiön omaisuudeksi ja säilytettäväksi Kurkijoki-museossa.

Parhaat kirjoitukset palkitaan ja palkinnot jaetaan Kurkijokelaisen 60-vuotisjuhlassa Loimaan Heimolinnassa 15.11.2009.

Toivomme runsasta osanottoa, sillä kyseisistä rakentamisen ja raivaamisen ajoista ei ole tarpeeksi tallennuksia ja niistä muistavien joukot nopeasti vähenevät.

Kurkijoki-Säätiö

Muistathan tehdä muuttaessasi osoitteenmuutoksen Kurkijokelaiselle?

Lehti ei saa uusia osoitteita tietoonsa automaattisesti. Postista saa "Osoite muuttuu" -kortteja, jotka kulkevat ilmaiseksi.

Kurkijokelainen, Koulukuja 7, 32200 LOIMAA
puh. (02) 762 2551 tai 050-521 3336
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi

ONKS TIETOO VASTAUKSET

1. Pallas-Yllästunturin kansallispuisto
2. Kyösti Kallio
3. v. 1812
4. Yellowstone
5. Leo
6. 50 kertaan oman painonsa
7. Andeilla
8. Moldova
9. Jarrumiehenkatu Turussa
10. automerkki

MUSIIKKIVÄEN PALVELUPAIKKA LOIMAAN MUSIIKKI

Puh. (02) 7622 950
Oikokatu 3, Loimaa
Avoinna:
ma suljettu, ti-pe 12-17, la 10-14

Asianajajia

ASIANAJAJA
on asianajajaluetteloon hyväksytty lakimies, jolla on s. detty kokemus ja taito. Asianajajan toimintaa valvovat Asianajajaliitto ja oikeuskansleri. Asianajotoimistot hoitavat my s. maksuttomia oikeudenkäyntiä ja oikeusturva-asioita.

Asianajotoimisto HEIKKI RANTANEN

Varatuomari
Julkinen kaupanvähvistaja
Kauppalaankatu 9-11 B, Loimaa
p. (02) 762 2888, fax 762 2313
heikki.rantanen@kolumbus.fi

Asianajotoimisto JARI HEIKMAN OY

AA, VT Jari Heikman
AA, VT Katri Ranta-Eskola
VT Kaarina Nylamo
Turuntie 8-14, II krs. Loimaa
Puh. (02) 762 4400, fax 763 1301
jari.heikman@aatsto.inet.fi
www.heikman.com

Erikoishammasteknikko

MARKO ROSENDAHL

Vastaanotto Heimolinnankatu 14 Loimaa

Ajanvaraus puh. (02) 763 1179

ERLUND-talo

Hengittävä hirsitalo. Rakenteissa ei muoveja eikä epäorgaanisia aineita. Englannin MTV:n valinta Suomen edustajaksi Grand Designs-ohjelmaan.

**Asu terveellisesti, hengittä vapaasti
unelmiesi talossa, Erlund-talossa!**

MELLILÄN HIRSITYÖ
Ysitie 345, 32300 MELLILÄ

Kotimaan myynti:
Juhani Eklund p. 0400-530 979
e-mail: myynti@erlund-house.com